नाही॥१००॥ स्वकर्मकेलियां फळ कायें॥ चित्ताचा मळ मा
त्रै जाये॥ भक्ती भजनें निर्मळ आहे॥ बाधुन ल्हाये स्वकर्म॥१०१
॥ ऐवं कर्माची नोदना॥ मद्भक्तांसि नाही जाण॥ करितां श्रवण
कीर्त्तना॥ कर्मबंधना [illegible] कजती॥१०२॥ ऐसिया जिज्ञासु भक्त
स्थसि॥ कर्मबाधा नाही त्यासि॥ मुख्यतात्पर्य ब्रह्मज्ञानासि
॥ चितद्धवासि सांगत॥३॥ श्लोक॥ येनानभीक्ष्णं सेवेत नि
रमान्मत्परकः चि[illegible] मद्भिज्ञं गुरुं शांतं मुपासीत मदात्म
कं॥५॥ टिका॥ [illegible] तेचा तत्पर मु॥ अहिंसास्यात्
धर्मु॥ आचरावा [illegible] तें॥ बाह्य नेम अविरोध॥१०४

भा०ए०

॥१२॥ आचरतां अहिंसास [illegible] ासि ॥ नवनव दसा उजले कै
सी ॥ अती प्रीती गुरु भ [illegible] स ॥ अहर्निसी गुरु चिन्ता ॥ १०५॥ श्री
सद्गुरु वीण ब्रह्मज्ञान ॥ सर्वथा न के जाए ॥ उपनिशदार्थ त्रि
[illegible]ाए परम निर्वाण साधक ॥ ६ ॥ डोळां देखण विस्राहे ॥ त्या
सि सूर्य नसतां साहे ॥ सिद्ध पदार्थ देखो न लाहे ॥ स्तब्ध राहे
अंधारी ॥ ७ ॥ नाव तरी [illegible]ाचार ॥ माजि बैसले थोर थोर ॥ प
रि तार बे[illegible]वीण पैल पार ॥ समर्थ नर न पावती ॥ ८ ॥ पर्जन्य भू
मी मार्दवा आली ॥ बीज कणगी ये भरली ॥ परि ज्ञाते न पेर
णी नाही केली ॥ तव पिका चि बोलि पोचट ॥ ९ ॥ रलसांप ॥१२॥

डसें अवचिते ॥ परि खरें खोटें संशयो नेथे ॥ रलपार खीक
री मोलातें ॥ अतियल त्यातें मग करी ॥ १० ॥ तैसें निजस्वरु
प आहे ते ॥ अहा सद्गुरु वीण होतें ॥ खरें करुनियां ज्ञाते ॥
निजसुखातें पावले ॥ ११ ॥ साधावया निजज्ञान ॥ करितां स
द्गुरुचें सेवन ॥ निवाले संतजन ॥ आनंदघन सद्गुरु ॥ १२॥
[illegible]गुण सि साधने केलि अनेक ॥ तैसे सद्गुरु ही साधन
येक ॥ लएण तामु मुमुक्ष जाला मुर्ख ॥ निजात्मसुख बुडाले
॥ १३ ॥ सद्गुरु के[illegible]धन ॥ त्या होनि पर ते साध

आण [illegible] ता आ [illegible] णे॥ नागवत्ता जाए सर्वत्त्वे॥१४॥
जो चित्सुखें सदा संपन्न॥ चिद्रूपें ज्यासि समाधान॥ तो चिन्मा
त्र होऊनि भिन्न॥ न करूं जाए सर्वथा॥१५॥ लवण सागरीं रिघा
लें॥ ते काय वितें समुद्र जालें॥ दीपें वण वयासि आलंगिलें॥ व
णवाचि जालें तें तेज॥१६॥ एवं चिद्रूपाचें ज्यासि ज्ञान॥ तो चि
द्रूप सत्य पूर्ण॥ गुरु ब्रह्म अभिन्न जाण॥ यदर्थीं प्रमाण उ
पनिशदें॥१७॥ ल्होका घृताची पुतलि॥ नव्हे तांच तपणें
वेगलि॥ घृत रूपें रूपा आलि॥ तैसी मुर्ति जालि सद्गुरूची
॥१८॥ तो चित्सुखाचा पुतला॥ तो सच्चिदानंदाचा गोला [illegible]॥

॥ प्रत्यक्ष देखावया डोलां॥ धरिला जिला विग्रहो॥१९॥
त्या चिंहा वावया भेटि॥ पाहिजे ती भाग्याच्या कोटि॥ हिल
लें वरी दिसे दिठी॥ तैसि गोठी त्या नाही॥२०॥ सद्गुरु जेउती
वास पाहे॥ ते उती सुखाची सृष्टि होये॥ तो लक्ष तेथें राहे
॥ बोध स्वयें स्वानंदे॥२१॥ त्या सद्गुरूचे देखिल्या पायें॥ ता
ता न भुकता काल जाये॥ कल्पना त्रप जोचि नसाहे॥
निज सुख आहे गुरुचरणी॥२२॥ त्या सद्गुरूचे लक्षण॥
सांगतां [illegible] ॥ जो सनातन ब्रह्म पूर्ण॥ उ

एरवु एत्यानाही [illegible] लीयेकि स्फुर्ति ॥ त्यावांचुनिसर्वा श्र॒ू०१०
र्थिंदिसे रंगति ॥ रंग [illegible] उपपत्ती ॥ प्रमाणनिश्चितीरिघेना
॥२४॥ येसिसद्गु [illegible] ची स्थिति ॥ आइको निशिष्या आचित्री
॥ वाढलीअतिप्रीती ॥ गुरुभक्तिलागानी ॥२५॥ यालागिगुरु
ग नेश ण ॥ उसंत घेउं ने दी अंतः करण ॥ आठ ली पाहार
विचक्षण ॥ गुरु लक्षणलक्षिता ॥२६॥ केनोस्वामिदेखनमे
सा ॥ केमाझा फिटेलफांसा ॥ केउपरमहोईलमानसा ॥ स
द्गुरुकारणें पिसातोजाला ॥२७॥ आयुष्यवेचतां उठतिठि ॥
या आस्थापिन केसद्गुरुसि भेटी ॥ जालांमनुष्यदेहासितुटी ॥१४

॥ सर्वस्वसेदटीं बुडाले ॥२८॥ आइकतां गुरुचेंनाव ॥ मनापुढें
घेधाव ॥ तेगोडीसिचिदेतसेखेंद ॥ रोकडीहांवजयाची ॥२९॥
सद्गुरुप्रत्यक्षनभेटतां ॥ मनेचिश्रीगुरुनाथा ॥ परमानंदें पु
जाकरितां ॥ प्रेमतत्वतानसंटे ॥३०॥ सद्गुरुभेटावयाकार
णें ॥ हिंडेतीर्थेतपोवनें ॥ गुरुनविसंबेमनें ॥ नित्यविधानें
आचरतां ॥३१॥ सद्गुरुप्राप्तीचियाकाजा ॥ जाहलेएथोरा
वीकरीपुजा ॥ [illegible] रें मानीद्विजा ॥ गुरुमजमाझाभेटा
वा ॥३२॥ अश्वत्थाचि [illegible] री ॥ गुरुनामाचाजपकरि ॥ गु
रुवांचुनिनिरं [illegible] करीआनोत्ती ॥३३॥ आस

नीभोजनीशय्य [illegible] वेस [illegible]मनी॥जागृतिं आणि
स्वप्नी॥निदिध्यासनीगुरु केला॥३४॥गुरुस्मरणकरितां
[illegible]ख स्मरणेंविसरताहानभुक॥विसरेंदेहगेहसुख॥सदास
[illegible]सुखपरमार्थी॥३५॥ऐसीसद्गुरुची आवडी॥ज्याचिअव
स्थाचढोवढी॥त्यासिगुरुरूपेंतांतडी॥भेटिरोकडीमीदे
न॥३६॥जवजवअवस्थाअधिक॥तंवतंवभेटिचीजवलि
क॥साधनामाजिसाधनअधिक॥अवस्थाचिविशेकवि
शेष॥३७॥करितांवरिष्टसाधनकोडी॥बोधाचिजोडे
नावडे॥सद्गुरुभजनाचीअर्धघडी॥जोडीकोडी ॥१५॥

बोधाच्याः॥३८॥सद्गुरुभजनेंलागवेगें॥मोक्षयेतनिघाया
लागे॥गुरुभक्ततोमोक्षनेघे॥चरणरंगेरंगला॥३९॥श्रीगु
रुचरणाचीगोडी॥विसरवीमोक्षसुखाच्याकोडी॥गुरुभ
जनीज्याआनावडी॥संसारबांदोडापडले॥४०॥छेदावयास
सारबंधन॥करावेंसद्गुरुसेवन॥सद्गुरुसेवातेंमाझेंभज
न॥गुरुआह्मांसिभिन्नभावोनाही॥४१॥गुरुभक्ताचीअ
[illegible]गाढी॥आह्मिगुरुभजनाचीगोडी॥तेसांगीतलीआ
वडी॥प्रत्यक्षनघडीकरणी॥४२॥सहजप्रसंगेंयेलें॥शि
ष्याचेंहीलक्षणें [illegible] नक रणे॥कृष्ण [illegible] उधवा

भा० ए० ४२ ॥ श्लोक ॥ आमान्य[illegible]ो दक्षो निर्ममो दृढसौहृदः ॥ अ श्री० १०
॥१९ मत्सरोर्थजिज्ञासुरसूयमोघवाकू ॥ टीका ॥ नांव
आयकोनि बागुलातें ॥ बालक सांडोपाहे आणतें ॥ तेवि
आदृकतां विसन्मानातें ॥ भयें प्राणांत सांकडे ॥ ४४ ॥ मा
नदेखोनि सहसा ॥ शिष्य सांकडों लागे कैसा ॥ जेवि ग
लिं लागलामासा ॥ वडफडी तैसा सन्मानें ॥ ४५ ॥ चंडवा
[illegible]जवि केली ॥ समुल कांपे वलचली ॥ कां लहरी चाक
[illegible]ली ॥ कांपे जलीं रविबिंब ॥ ४६ ॥ सन्मान तेणें पाडें ॥
द[illegible]दरत[illegible]ावडे ॥ महत्वें थोर सांकडें ॥ आंगा कडे ये ॥१९॥

[illegible] ॥ ४७ ॥ [illegible]दरें द्यावां सन्मान ॥ दृढ होइजे देहाभिमा
न[illegible] डोनियां अभिमान ॥ हीनदीन होउनि असे ॥ ४८ ॥ स
[illegible]ननामरूप जाय ॥ मजकोणी देखों न लाये ॥ ऐसी दशा
[illegible]होय ॥ तें उपाय करितसे ॥ ४९ ॥ लौकिक देखोनि उहे
[illegible] देहगेहाचा उबग ॥ येकलेपणीं अति चांग ॥ नधरी सं
[illegible]घेता चा ॥ ५० ॥ मज कोणी न देखावें ॥ मज कोणी नोल
खावें ॥ मज कोणी नालवावें ॥ ऐसें जिवें वांछित ॥ ५१ ॥
[illegible]ान देखोनियां दिठी ॥ नपे देह उपेक्षेचा पोटीं ॥ जैवि वा
[illegible]लागल्यां गाढि ॥ लपे [illegible]ठीं धनवंत ॥ ५२ ॥ मीयेकलो

किकिं आहे ॥ ऐसें को [illegible]ठी ॥ वेना हे ॥ येसी येसी दशा पाहे
॥ मानुन साहे याला गी [illegible] ५३ ॥ सांडावया अहं ममता ॥ मा
मुधा हे सर्व [illegible] ५ तो किंकोस न्मानु घेतां ॥ दृढ अहंता हो
रे ला ॥ ५४ ॥ स्वार्थ पोटीं दृढ अभिमान ॥ तेस दावां छितीस
न्मान ॥ जो सांडोनि दे अभिमान ॥ तो मानापमान न पाहे
५५ ॥ जे एं घेतला सन्मान ॥ त्यासि नेघवे अपमान ॥ तेथ
सहजें आला देहाभिमान ॥ यालागि सन्मान नावडे ॥ ५६
॥ सन्मान [illegible]वयातत्त्वता ॥ ज्ञाते पण मिरवी ज्ञाता
॥ तेसंधीवसे ममता ॥ अर्थस्वार्थाचे निर्लोभे ॥ ५७ ॥ एवं ॥१७॥

नापेक्षी सन्मान ॥ हें प्रथम शिष्याचें लक्षण ॥ आतां निर्म
ळ रत्न संपूर्ण ॥ ते सुलक्षण परियेसे ॥ ५८ ॥ सज्ञाना माजि
वैर ॥ ज्ञाता त्याचा चिमत्सर ॥ तेथें देहाभिमानें केलें घर ॥
अतिदुस्तर जिवासि ॥ ५९ ॥ ज्ञानाभिमानाची गोठी ॥ विचु
लितपाचिया कोटि ॥ दुसरि करित होता म्रष्टी ॥ अभिमा
न पोटीं ज्ञानाचा ॥ ६० ॥ ज्ञानाभिमान दुर्वास ऋषि ॥ तथा
[illegible]पि लें अं [illegible] षी सि ॥ म्या सोसिलें गर्भवासासी ॥ ज्ञाना
[illegible] माना सि भीत नी ॥ ६१ ॥ ज्ञानाभिमान ब्रह्मयासि ॥
[illegible] लें गोपाल वछासि [illegible] धरणे पडलें त्या वेश्या सि ॥

॥१८॥ ज्ञानाभिमानासि भि[illegible] ६ उठवा ज्ञानाभिमान ॥ सर्वाभि
[illegible]नामाजि लोक [illegible]ठेण ॥ वसिष्ठ विश्वामित्र जाण ॥ ज्ञानाभि
मानें भांडती ॥ ६३ ॥ एवं ज्ञानाभिमानाभेण ॥ म्यां घेतलें गो
[illegible]पण मज मुर्ख ह्मणती याज्ञिक ब्राह्मण ॥ त्यासि ज्ञा
नाभिमान कर्माचा ॥ ६४ ॥ मुर्ख माझी चिहें ऐसी दशा ॥ येथ
इतरांचा पाड का इसा ॥ ज्ञानाभिमानाचा दृढ फासा ॥ गु
णें सहसा ज्ञात्यासि ॥ ६५ ॥ ज्ञानाभिमानाची जाति कैसी
॥ ज्ञानाभिमान ठाके मुर्खांपासि ॥ वैर लावि सज्ञानासि ॥ मत्सरें
सि वर्त्तवी ॥ ६६ ॥ एवं निर्मत्सर होणें ज्यासि ॥ तेणें सांडावें ॥१८

ज्ञानाभिमानासि ॥ येरु वितो ज्ञातियासि ॥ मत्सरें स्तिनांद
वी ॥ ६७ ॥ आइक मत्सराची सामग्री ॥ देहाभिमान दृढ करी ॥
तोही ज्ञातेपणें चें बल धरी ॥ लोभामाजि अर्थ स्वार्थ ॥
६८ ॥ इतुकी सामग्री जेथ होय ॥ तोचि समत्सरें देशवो
॥ श्रुद्ध शिष्यादिकें न साहे ॥ त्यागे निजाय मत्सर ॥ ७० ॥ मत्सराची
जाति कैसी ॥ अवस्यव सेवा नत्यापासी ॥ मत्सर थोर पंडिता
से यावजने: सिन सांडिती ॥ ७१ ॥ पंडितभेटती समत्सर ॥
[illegible]वण भंजन नम्र [illegible]ते नम्र बोल बोलती अतिमधुर ॥ सम
त्सेर खलनो क्षो ॥ ७२ ॥ [illegible]कळे पंडितयेती क्रोधा ॥ असदा

॥१९॥ रोपणे करिती निंदा ॥ [illegible] रांचीबाधा ॥ नातळेकदा
सत शिष्या ॥ ७३ ॥ नठको ॥ से ग्रातें न सोडी ॥ मां इतरें काइ
[illegible]बा पुडी ॥ शिष्य द्वेषांचीगोष्टि सोडी ॥ मत्सर तोडी सर्व
[illegible] ॥ ७४ ॥ मत्सरसांडोनि तत्वता ॥ शिष्यें राहावें सर्वथा ॥ नि
[illegible]त्सर तेचि कथा ॥ आइक आतां सांगेन ॥ ७५ ॥ पुढें निसा
र्थने तां ॥ द्वेष उपजों नेंदी सर्वथा ॥ भूति भगवंत भाविता ॥
द्वेष सर्वथा येवों नेदी ॥ ७६ ॥ निंदेचा वाग्बाणी ॥ दारुण नावि
धत्यां दुर्जनी ॥ द्वेष उपजों नेंदी मनी ॥ हित मानी निंदेचें ॥
७७ ॥ जे हि द्विजनिंदा करिति ॥ ते मानी हीत मातळि ॥ पा

पमळाचीक्षालणा जाली ॥ शुद्ध केलि माझि वृत्ती ॥ ७८ ॥ ये
शयेसि या विवंचना ॥ द्वेष आतळों नेंदि मना ॥ निर्मळ रत्ता
हे जाणा ॥ दुसरें लक्षण शिष्याची ॥ ७९ ॥ यावरी जे दक्षता
॥ ते हि तुज सांगो आतां ॥ शिष्या विप्रागल्भता ॥ निजस्वा
[illegible]ला गोनी ॥ ८० ॥ उगवल्या सावधान भास्करा ॥ नासी नि
[illegible]द्रेच्या अंधकारा ॥ होय धारणेचा दिवसरवरा ॥ धृती
[illegible]दुपारा वर्तत ॥ ८१ ॥ त्या दिवसाचे निजबळ आहे ॥ शमद
मादि समुदायें ॥ भक्ति [illegible]लता हे ॥ मार्ग निराहे क्षण भ
री ॥ ८२ ॥ तेथें उचल [illegible] ॥ निजबोधाचि पक्के टाकि

भा०१०

॥२०॥ ली ॥ जेथ पांथिको [illegible] आहरली तत्त्वेसि ॥ ८२ ॥ अ०१०
तेणें निजग्रामी [illegible] हंसा गाती येक वाट जे तेथा
ने चुकऐं यामुकले ॥ [illegible] लागले निजपंथि ॥ ८३ ॥ आइक
पावि वक्षण ॥ अलस विलंब नातले मना ॥ त्या नावर्ष
गाजाण ॥ तिसरी लक्षण शिष्याची ॥ ८४ ॥ जुनाट संग्र हो
तवे होत्ता ॥ तेणें सर्व सांडविली ममता ॥ सांडिल्या चिति
ती मा [illegible] ता ॥ करी सर्वथा निजबोधे ॥ ८५ ॥ देहीं दृढ धरा
वि अहंता ॥ तेणें देहसमंधाची ममता ॥ देहाभिमानना
तलेचि [illegible] गेलि ममता न लगतां क्षण ॥ ८६ ॥ देहो नेश्वर ॥२०॥

तें देखिला ॥ विष्णामुन [illegible] चा मोदला ॥ याला गि अहंकार गेला
॥ सोहं लागला दृढ भावे ॥ ८७ ॥ दृढ वाढउनि सोहंता ॥ तेणें सां
डविली अहंता ॥ हे चौथी गा निर्ममता ॥ जाण अवस्था शि
ष्याचि ॥ ८८ ॥ गुरु माता गुरु पिता ॥ गुरु गणगोत तत्त्वता ॥
गुरु बंधु सुहृद सर्वथा ॥ निजस्वार्था शिष्याचिया ॥ ८९ ॥
गुरु परिचर्या नित्यकर्म ॥ गुरुसेवा हाचि धर्म ॥ गुरु तो
आत्माराम ॥ सुहृदसमंध सद्गुरुसि ॥ ९० ॥ ऐसे सद्गु
रुसि सुहृदपण ॥ असावें शिष्यासि संपूर्ण ॥ हे पांचवें
लक्षण सत्य जा [illegible] ॥ ९१ ॥ चंचळत्व चंचलताचि
॥

ये वो नेंदी जी स   निजी   जरूप निश्चलता । साधिस
वं   सर्वस्व ॥ ९२ ॥   अन्ही चंचल जाले   ग ॥ चित्त गुरु वरणी
निश्चिल चांग । आं   द जतां लगबग । वृत्ति अभंग गुरु
  रणीं ॥ ९३ ॥ शरीर वर्त्तता मापारा । त्याचे हृदइं नाहीत
  गुरु चरण धरिला थारा । हा शिष्य खरा परमार्थी ॥ ९४ ॥
  ज्यासि हृदइं   चलता । तो शिष्य न के निजस्वार्थी । ज्यांचे
  अंतरि निश्चळता । तोचि परमार्थी साधक ॥ ९५ ॥ येसी
स धी निनी श्चळता । ज्यासि निजस्वार्थी जिज्ञासता ।
    सा   यें परम र्थी पावेल लता गुरु वाक्यें ॥ ९६ ॥ जै ॥२१॥

सा   दीप   विलों ला विता तत्समान जाला । तैसा नि
श्च गुरु भेटला । तो तात्काळ जाला तद्रूप ॥ ९७ ॥ एवं अ
   निश्चळपण । ते शिष्याचें श्रेष्ठ लक्षण । तो साला वां
  जाण ते   निर्दळन षड्विकारा ॥ ९८ ॥ षड्विकार देहाव
  शिष्य देहबुद्धि हातीं न धरी । याला गिमावलेले विका
गुरुवाक्ये करी वर्त्ततां ॥ ९९ ॥ येसि साधक रोति
निश्चळता । सा   धोनि चे नेो पर   र्थी । धरोनि यां अर्थ
जिज्ञासता । हो   भजता गुरु च रणीं ॥ २०० ॥ ज्यासि अ
र्था जिज्ञासा नों   जो   गुरूच्या ठाइं । जा

भा०ए० ॥२२॥

॥ १० ॥

[illegible] हिं बहि [illegible] राया चा ॥१॥ सांडोनियां विषया [illegible] थो ॥ ह्त्वं मूनजी [illegible] थी जो भजे परमार्थी जे ह्यास्ततो त्यानांव ॥ २०४ ॥ [illegible] निजिह्यासतो चटा [illegible] श्रवडी परमार्थी ॥ श्राणु [illegible] निजस्वार्थाचे [illegible] लोभे [illegible] श्रतिप्रीती परमार्थी ॥ चढती वाढती श्रवस्था [illegible] तवी लक्षणता ॥ जाण [illegible] हेसा [illegible] श्रण ॥ परमार्थाची श्रागवण ॥ पावली श्रसे जाण [illegible] पण चे निर्नेटे ॥ २०५ ॥ गुरु बहुताची साउली [illegible] ची माउली ॥ तेथ श्रसूया जेणे केली ॥ त्या ॥२२॥

[illegible] जिप्रा [illegible] गिजो गुरु चा श्रंकितु [illegible] फले चि मानितु ॥ श्रसूया नाठवे मना श्रांतु ॥ श्रति [illegible] सर्वांसि ॥ २०७ ॥ गुरु बंधु कनिष्ठ दीन ॥ त्याच्या [illegible] गुण ॥ जाणोनि नमने श्रापण ॥ श्रसद्रोपण [illegible] क रिती ॥ ते पुढिला चा [illegible] गुण ॥ त्यासि मिथ्या [illegible] दूषण ॥ स्फटिके [illegible] ज्ञान ॥ श्रसूया जाण त्या नावा ॥ [illegible] प्रत्यक्ष भेटे त्या [illegible] गुण ॥ नम्र होउनि [illegible] चरण ॥ सर्वेंद्रि मागे [illegible] श्रसूया पूर्ण त्या [illegible] सत्त्वी ध्यये [illegible] निर्मळ ॥ होउनि निंदी

अमूयेचाविटाळ ॥ उत्तमम अमप्राकृतमेळ ॥ वंदीपरिछ
लकरूनेलें ॥ ११ ॥ उनेसिकवलीवस्तसमता ॥ तेथेंनिरं
तरठेउनिचित्ता ॥ समभावींवंदीसमता ॥ छलसर्वथातेनेंऐ
॥ १२ ॥ यापरिगा उद्धवा ॥ छलुनेऐंकोणाचेयाजीवा ॥ हाअ
नुसूयुलक्षणावा ॥ गुणआठवां शिष्याचा ॥ १३ ॥ हे अष्टमगु
णीमाळी ॥ अखंडज्याचाहृदयकमळीं ॥ तोपावेसद्गुरु
जवळीं ॥ नवनिन्हाळीभेटीची ॥ १४ ॥ यावरिनववेंलक्षण
। तेंजाणनवनिधान ॥ सत्यानिर्धृतसंभाषण ॥ वागविला
सपणसांडोनि ॥ १५ ॥ सद्गुरुप्रतिजाण ॥ मृदमापित्त करी ॥२३॥
विनी

अन्न ॥ सत्याचेंसत्यतगुरुवचन ॥ मानीजाणनिजभावें ॥ १६ ॥
युक्तिवादउनिदंडु ॥ नानामतें अकांडतांडु ॥ साधसंचर
निपारखंडु ॥ गर्जततोडमाहावादें ॥ साधकाबाधकायुक्ती
॥ १७ ॥ जिसंचरोनिछलनोक्ति ॥ आपलीमिरवावीयुक्ती ॥ के
नाहिचित्तिंशिष्याचे ॥ १८ ॥ सद्गुरुपुढेंअतिजल्प ॥ करणेंतें
तिमहापाप ॥ हेंजाणनिसाडीवृथालाप ॥ मिथ्याअसत्यबो
लेना ॥ २० ॥ शिष्याचेंबोलणेंकैसे ॥ वाचापरिपक्वअमृतजै
से बोलबोलणें प्रेमरसें ॥ प्रश्नांपुसेयेकांती ॥ २१ ॥ मिथ्या
वादाचिअपकप ॥ [illegible] ॥ तुरटेंनीखटेंतोडाकेले ॥ सदेठीझड

॥२४॥ लीपूर्वकालिं॥ लो पे[illegible]ंजल्ल परि पक्क॥२२॥ बोलोनेएं छळ
कुंदा॥ स्पर्शो गु॥ [illegible]ारवर्म॥ बोलीगुपज्ञ विधर्मी॥ मनोधर्म
छेदक॥२३॥ अंधन करी आशंका॥ [illegible]नदेखागितो मुका॥ अक
ठ नेएं लोका॥ बाळा मुखी पंडिता॥२४॥ बोलोनेएं अति
कर्कश॥ करु नेएं उपहास॥ बोलामाजि रिघेन आस
[illegible]॥ बोले नैराश्य वैराग्य॥२५॥ बोलि बोलोनेएं आटु॥ छु
ळ नोक्ति न क्लेषटु॥ बहु बोलतां मानी विटु॥ मौन निष्ठ
लो ठंनि राहे॥२६॥ वादु वेवाद अतिवाद॥ नावडे कोला
चा संवाद॥ नकरी गोलाचा विनोद॥ लोकीकशब्द ॥२४॥

नबोले॥२७॥ वक्रो[illegible]हिजाएं॥ बोलिनबोले विंदा
ए॥ करोंनेएं प्रतारएं॥ मिथ्यावचन नबोले॥२८॥ पोटीका
र्यनाही करएं॥ होहो लएं निष्टक वएं॥ हेहीनाही त
या कारएं॥ सदा पठएं हरिनाम॥२९॥ पाश्चिमद्वारिचें क
वाड॥ सदा वारेनि करी खडखड॥ तैसि न करी बडबडा
तृष्यातोंडा[illegible]ना॥३०॥ करितां शब्द ब्रह्मसंवाद॥ युक्ति
बाधविद्या स[illegible]सि क्रोध॥ आनिवार देखोनि बाध॥ नबो
ले शब्द श्रा[illegible]ीरवी शब्द ज्ञान॥ नदाखवी
आत्म मौन॥ न[illegible]ामान॥ सदा स्मरएं गुरुचें

२२ ॥ बोलेंनुप [illegible] लावयानकरीजपेगु: ॥ बोलि २०१०
ठ विमला [illegible] लणें ॥ २३ ॥ सत्यआणिअति
मधुर ॥ ऐकता अति अल्हाद आणि ॥ सर्वासिहितलेंसा
असें ॥ बोलेसनागरहरिकथा ॥ २४ ॥ पार्थुनियांसद्गुरु
सि ॥ देहुबोलणें नाहीत्यासि ॥ पुसणें हे काक्षरासि ॥
निजसुखवासिसेवावया ॥ २५ ॥ येवंशिष्याचीनवल
क्षणें ॥ नवखंडपृथ्विचीआभरणें ॥ निजरूपेनेनारा
यणें ॥ भक्ताकारणें [illegible]ली ॥ २६ ॥ हेनवरत्नमाळागो
मटी ॥ जे [illegible] लासम [illegible] माकंठी ॥ तोबैसेसायुज्याचा ॥ २५ ॥

॥ आणि [illegible]सिदेहातीत ॥ २७ ॥ यानवरत्नाचेपदक ॥ ज्या
नेत्वतानेणती ॥ ५५ ॥ ल [illegible] सद्गुरुचाअवश्यक ॥ विश्वासि
परि [illegible] णेमीचिद्रूखेलाचीअभिनवगांठी ॥ जोसद्गुरु
॥ परिमीमोडलाहें नेज्याचामुकुटी ॥ झळकतउठीम
३ त्यक्षसांगेन्हातीनत्यंआशंकाधरिसि ॥ नांदतांस्त्रीपु
केलेआंतादेह [illegible]र्ममताशिष्यासि ॥ केसेनित्यासिउपज
रुष्यजडतेक ॥ जाया [illegible]त्यगृहक्षेत्रस्वजनद्रविणादि
ना ॥ जाण ॥ नःस [illegible] ३१ ॥ नार्वेधि [illegible]मिवात्मनः ॥ ७ ॥ टिका
वेरे [illegible] ईसादरआ [illegible] निरसावयानिजदुख ॥

...आत्मसुख ॥ साधा... कैसा धने ॥ ४१ ॥ विचारि अ
...सुख ॥ सर्वदेहीं समान देखत ॥ विज्ञानियस्त्रीपुरुष
...शेष तेथे नाहि ॥ ४२ ॥ ...गां स्त्रीपुरुषदेहीं ॥
...तव नाहीं ॥ आत्मसुख आपुल्या ठाइं ॥
॥ ४३ ॥ सुखाचि लागि सर्वथा ॥ सोंबती
...गुरु दाका आ लेंहाता ॥ अद्वैतता
...निजात्मसुख ॥ होता आलें नि
...ांछि तो अत्ति मुर्ख ॥ ते सुरनना सा
...असतें सुख ॥ तरि कां त्याजितेस ॥ २६ ॥

॥ त्राणि ...सि देहाती तवळ दुख ॥ परमसुख अद्वैत ॥ ४६
तवता नेणती ॥ ५५ ॥ ल...न ॥ स्त्रीपुत्रस्वजन धन ॥ त्यासि
परि... ऐमी चि दुखे न लागलें ॥ ४७ ॥ तेथें कोण चें गृह
दे ॥ परि मी मोड लाहें नळत्र ॥ धनधान्यसमृद्धि विचित्र मा
त्यक्षसंग होती नतळे ॥ ४८ ॥ आद्र्कें उद्धवा यापरी ॥ माझे
के खेभ्रांता देहांस जाले घरदारी ॥ तव विचारिं लिंग
दृश्य जड तें नगणे नियां गुरुचरणीं ॥ केलिप्रपंचाची सं
ना ॥ जाण अत्यादरें गुरुभजनी ॥ निजसुखदानी गुरुरा
वो ॥ ५० ॥ गुरुसेवेसि अत्यादरें ॥ करितां न धाय आठें पा

...नेविलें गुरुचरा...अं...तर ॥ निरंतर निज भावें ॥ ५१ अ०१०
...थशं का...रिसी ॥ जे देहा वेगळें कोणे वस्तुसि ॥
...ना ॥ ते जन...स्वासि ॥ विदेहत्वें सि अनुभउ ॥
...विदे...ना ॥ प्रपचीं असो नि अवैतता ॥
...ाता ॥ हे ही कथा परियेसीं ॥ ५३ ॥ श्लोक
...ादेहाल्पेक्षिता स्वदृक् ॥ यथाग्नि
...यः प्रकाशकः ॥ ८ ॥ टिका ॥ स्थूल
...तो सदा भिन्न ॥ ते लें वेगळें पणें
॥ ५४ ॥ जीव उभय देहिं वर्त्तता ॥ २७ ॥

॥ त्राणि...सि देहातीत तता ॥ स्फुरत असे सर्वथा ॥ तेंचि
तत्वता नेणती ॥ ५५ ॥ ह्मणे मा ज्ञा डोळा दुखों लागला ॥
परि लक्षणे मी चि दुखों आला ॥ मा ज्ञा प...वो चि मोडला
॥ परि मी मोडला हें न ह्मणे ॥ ५६ ॥ या परी देहि वर्तता ॥ प्र
त्यक्ष संगोहातीत तता ॥ हे आपली आपणा अवस्था ॥ न
केले भ्रांता देहभ्रमें ॥ ५७ ॥ द्रष्टा दृश्य नव्हे सर्वथा ॥ ते
दृश्य जड तो द्रष्टा चे...वेता ॥ एवं आत्म्यासि विलक्षण
ता ॥ जाण तत्वता...हेतु ॥ ५८ ॥ विलक्षणता दो प्रकारें
सि...के ते जाण दृष्ट...पणेसि ॥ दुसरी ते स्वप्रकाशेसि ॥

देहद्वयासि विलक्षण ॥ ५९ ॥ दृश्यादृश्या होनि भिन्न ॥ तरि तो
जाणसी जाला मन ॥ तत्वावांक मत जाण ॥ मनपण त्या नादि
॥ ६० ॥ अकारादि इंद्रियांमाजि जाण ॥ मन तेंही येक कारण
॥ करणें लें त्या जडपण ॥ आत्मा नव्हे जाण याहेतु ॥ ६१ ॥
प्रपंचीमनाची दक्षता ॥ ते मनपणेंचि नव्हे तत्वता ॥ जेवि
घ्राणेंवीण नृपनाथा ॥ न दिसे सर्वथा निजभाग्य ॥ ६२ ॥
शस्त्राचे नियेक घायें ॥ छेदिले लोरुगलसमुदाये ॥ ते
शस्त्राचें सामर्थ्य नोहे ॥ तलपादेश्वराचें ॥ ६३ ॥ लोहाचा
लोहगोळ ॥ अग्निसंगे जाला इंगळ ॥ धडधडां निघ ॥ २८ ॥

ती ज्वाळ [illegible] न व्हे बल लोहाचें ॥ ६४ ॥ त्या लोखंडाचें येसें ज
डपण ॥ त्यासि चिस्रभा प्रकाशुन ॥ प्रवृत्तीमाजि प्रवर्त्तन ॥
करवी जाण श्रेष्ठत्वें ॥ ६५ ॥ पावयामाजि रागज्ञान ॥ केल्यां
अतिमधुर गायन ॥ तो पावयाचा नव्हे गुण ॥ कल्हा जाण
गात्याचि ॥ ६६ ॥ तैसा मनाचा जो व्यापार ॥ तो जाण पां परतं
त्र ॥ नव्हे त्याचा तो स्वतंत्र ॥ जड विचार मनाचा ॥ ६७ ॥ सूर्य
[illegible]निकीएसंगे ॥ सूर्यकांति असि निघे ॥ तैसे आत्मायाचे भिन
प्रकाशयोगें ॥ मन प्रवेगें वर्तति ॥ ६८ ॥ मन जड तें जड जा
णे ॥ आत्मा स्वप्रकाश प्रकाशघन ॥ मन तें आत्मा अ

[illegible] आत्मा स्वाधीन आत्मत्वे ॥ ६९ ॥ प्रत्यक्ष लक्षणें माझें
[illegible] परि मी विमन [illegible] लक्षणें जाण [illegible] गि मना हो नि आत्मा
नें वेगळेंपण [illegible] क्षिचे ॥ ७० ॥ देह [illegible] याद [illegible] निभिन्न ह द सा
धो नि आत्मज्ञान ॥ देहाचें बुद्धिचें [illegible] केलें जाण शिष्या
तें ॥ ७१ ॥ यालागि देहात्मवादि ॥ जे सत्यमा [illegible] ती उपाधी ॥
ते मिथ्या केले त्रिशुद्धी ॥ शुद्ध बुद्धि तेन व्हे ॥ ७२ ॥ मना वेग
[illegible] साधि लापा हाहो ॥ नेतुं लक्षसि पितामहो ॥ नेदे वाम
[illegible] देवो ॥ हा हि संदेहो न धरावा ॥ ७३ ॥ हो का कल्याचि
[illegible] आ [illegible] यासि मो [illegible] होतें आधि ॥ करोनि सके सज ॥२९॥

न सिध [illegible] तेया [illegible] ॥ ७४ ॥ त्यासि करुनि सावधान ॥
[illegible] का शिलें निजज्ञान ॥ ते व्हां तो जाला ज्ञानसंपन्न ॥ स
[illegible] जन करावया ॥ ७५ ॥ नाभिकमळि जन्मलो केवळ ॥ ब्र
[illegible] माझे पोटिचें बाळ ॥ माझ्या दोंदावरी खेळे खेळ ॥ आत्म
के वळ तो न व्हे ॥ ७६ ॥ जि तु का देवांचा [illegible] ॥ ति तुका प्र
काश्यचि पाहा हो ॥ मि प्रकाशक अनादि देवो ॥ स्वप्रकाश स्व
भावो आत्मा तो मी ॥ ७७ ॥ देह [illegible] मन ॥ त्याहो नि आ
[illegible] विलक्षण ॥ [illegible] एप गर्भ [illegible] ॥ विलक्षणपण आ
नें ॥ ७८ ॥ हि [illegible] गर्भ [illegible] ॥ मा ॥ देहि न घडे गाभ

भा०९०

।३०।

[illegible]चमा। मी हि[illegible]ाचा हा[illegible] माझी महिमा त्यासि
[illegible] दिवेंग[illegible]ासना। तेसा[illegible] विनेधना। परिके
वल आत्मलपण। नये जाणमा थिकरे। ८०। तावि दिलक्षण
ता। आणु नियं[illegible]ांता। साधीत अ[illegible]लता। भक्तांचि याल
[illegible]चरे जेणे। ८१। अग्निकाष्टामाजि असे। परि[illegible]ो काष्ट होउनि
असे। मथिल्या काष्टी प्रगट दिसे। जाली[illegible]हो सें काष्टातें
[illegible]तैसा आत्मा देही असे। तो देहो चि होउनि तसे। बुल
[illegible] प्रकासे। जाली अनात्मा सेंदेहभाव। ८३। असो नियंके
[illegible]दात्याहोनि दाहक भिन्न। तैसें प्रकाश्याहोनि
[illegible]क[illegible]। ८४। अग्नि दृष्टांते निश्चित॥ ।३०।

आ[illegible]बिले। नि[illegible]आणि विभूत। असे साधित नि
[illegible]। ८५। काष्टाचे नियोगे अग्निसि। जन्म निरोध मान
[illegible]ावेते विश्रामयासि। विकार तादिसे तैसि देहयोगे। ८६।
[illegible]। निरोधो सत्य गुरु[illegible]ाना त्वं तत्ले तानुगुणन। अ
नुप्रा[illegible]आ धत्त एवं देहगुणानुपर[illegible]। नाना काष्टा
चा संयोगी। काष्टाचे गुण अग्निचा आंगी। आले दिसती प्रा
त्यक्ष जगी। आणि ते संगी आलि[illegible] काष्ट मथने अग्निप
[illegible]ा। त्याना[illegible]लए तीउपनेला। का[illegible] आकारे आका
[illegible]ाहाणं[illegible]एणाला तदो[illegible]। ८[illegible]। अग्निकाष्ट विका

रयसे ॥ त्रिकोणवर्तुलवक्रभासे ॥ काष्ठचेनि निःशेषनासे ॥ ना
सलायैसे मानिती ॥ ८९ ॥ तैसा अजनित्य अव्ययो ॥ आकारवि
कारजन्मसमयो ॥ हा देह दिसे मंधस्त भावो ॥ मिथ्या पाहा हो
मानिती ॥ ९० ॥ जैसा गीतलें अग्नि दृष्टांतें ॥ तेउद्भवासि नमने
लाचित्तें ॥ यालागि निरूपण मागुतें ॥ श्रीअनंतें मांडिलें ॥ ९१ ॥
उद्भवातु यैसें लाणस्ति ॥ मुळींसिद्ध संयोग अग्निकाष्ठासि ॥
गे काष्ठधर्म लागलात्यासि ॥ हें आलासि मानलें ॥ ९२ ॥ आ
त्मासिद्ध अविकारी स्वांगें ॥ जो गगनासि नातलें आंगें ॥ त्या
सि देह संगें केवि लागे ॥ मग तद्योगें विकारी ॥ ९३ ॥ आ ॥ २१ ॥

त्मा सि देह [illegible] संगें घडे ॥ हें बोलणें चित्त वंकुडें ॥ ऐसें न घडे तेज
रि घडे ॥ तरि तो सांपडे देहबुधी ॥ ९४ ॥ जो देहबुधीमाजि अ
[illegible] तो केवळ देहधारि जाला ॥ पुढें केवि जायत्या गुके ला
॥ ऐसा उपजला संदेहो ॥ ९५ ॥ हें हलणें उद्भवासि ॥ ऐसि
झ अशंका क्षणी धरिसि ॥ मनध्या [illegible] नाचामा नासि ॥ या
अर्थासि परियेसें ॥ ९६ ॥ हे शब्द [illegible] साठी ॥ हा ता नये
गा जग जेठी ॥ हे माझ्या गुह्ना [illegible] गोष्टी ॥ तुजसाठी
[illegible] तो ॥ ९७ ॥ श्लोक ॥ योसौ गुणैर्विरचितो देहोयं पुरुष
स्य हि ॥ संसार संनिबंधोयं पुंसो विद्याच्छिदात्मनः ॥ १० ॥

भा॰ए॰

२१ [illegible]का आ[illegible]सुखजे पुरु[illegible]न ॥ ज्या आधीन माया गु
[illegible]श्राम ॥ ज्या आधीं [illegible] मायाध्राम ॥ ज[illegible] से ईश्वरयैसे नाम
[illegible]र्थ शास्त्रानुक्रमें बोलती ॥ [illegible] या ईश्वराची जे माया ॥
ज्या उपजविले ना[illegible] काया ॥ जीव[illegible]ी करावया ॥ भ्रमव
या वाढविला ॥ [illegible] ॥ तेथ चैतन्य जें प्रतिबिंबले ॥ तेचि जी
व पणें वाचजाले ॥ जे विंबि[illegible]री प्रतिबिंब वुडाले ॥ दे से
[illegible]थिलें मुखासि ॥ २०० ॥ त्याथि[illegible]रासि नातळत ॥ चंद्र
[illegible]गगनि असे अलिप्त ॥ तैसा आत्मा अविद्यातीत ॥ अ
[illegible]द्या[illegible]तबिंबा[illegible] ॥ २०१ ॥ अहमिति प्रथमाध्या ॥ २१

[illegible] सूक्ष्म लिंगदेह माया वसे ॥ नाना अनर्थकारी कैसें ॥ वास
[illegible]सो रसें उपजले ॥ २ ॥ जन्हि लिंगदेह जाले सबळ ॥ वि
[illegible]य भोगा दृढ मूळ ॥ तन्हि भोग नकवे विना स्थुल ॥ सूक्ष्म भू
तगोल स्थूलावला ॥ ३ ॥ सूक्ष्मा पासूनि स्थूळदेहो ॥ पां
चभौतिक घडला पाहो ॥ एवं उभय देह अभिप्रावो ॥
जाला निर्वाहो ये रीती ॥ ४ ॥ येसा [illegible] थूळदेही वर्त्तता ॥ दृढ
लागलि देहाभिमानता ॥ तेणें वाढविलि अहंममता ॥ मी कोण
[illegible]तत्व नाविसरला ॥ ५ ॥ नकळेनि आसुखाचि गोडी ॥ पड
ला विश[illegible]देवोढी ॥ पापा[illegible]ांजोडी काडी ॥ पडली

॥२३॥ बडी मृतें ग्रा॥ दि॥ राजा रुक्मवती॥ नेजमंदिरी॥ निजेला सुम
नसें जंवरी॥ तो स्वप्नीं जाउ निभिकारी॥ अंत्यजाघरीं भिक
मागे॥ ७॥ दिलाध… पें देह धर्म॥ सत्यमानी॥ वर्णाश्रम॥ म
ध्य आन रोलागे… फलसंभ्रम वाढुनि॥ ८॥ तेथ कुटका
येक या दयाहाता॥ निचास्तिलाणें तु राजा रेतलवता परि
…राजा हें नाठवे चित्ता॥ स्वप्नी भीक्षुक नाद्द जाला॥ ९॥
…क्षिविसरोनिनि जालता॥ फलेमागे देवांदेवता॥ मीदेवा
…देव… तिलता॥ हत्यासर्वथा नाठवे॥ १०॥ तेथ गाढमू
ढ अवस्था घोर॥ सर्वांग गड बडी निदसुरे॥ नागिवेडव ॥२३

डें नसमरे॥ …भरघोरला॥ ११॥ त्या स्वप्नाचेनि अतिप्रयासे॥
…जावोर… णि मिं भिकारी ऐसे॥ आइकोन सेवका येत हासे॥
…नास्वप्रवसेज ल्यतु॥ १२॥ त्यासि थापटी पुरोहित॥ जागा हो
…होय विस्मित॥ मग नागवेपण अच्छादित॥ सांगो लाजत
भिक्षुकता॥ १३॥ तेवि अविद्या निद्रा उन्नटा॥ जल्पे मी देही
करंटा॥ मी संपन्न… नाना मोटा॥ देहात्मनिष्ठा बड बडी॥
१४॥ तेले निदसुरा… निलाहे॥ कर्माकर्मा चे पसरी पाये॥
…लता हित कोल्हा पाहे॥ देहमोहें मोहित॥ १५॥ ते गाढ
मूढ… वस्था अंतु… पादी… सुकल्पें लोलत॥ लोभेत्र

भा०ए० अ०१०

२४ ॥ निज[illegible]सत[illegible] ॥ बोसएणें [illegible] १६ ॥ ते [illegible] योगें गडबडित ॥ अव
नटे गुरुचरणीं आ[illegible]लग्न ॥ [illegible] देखोनिह पावंत ॥
यापहितनिजबो[illegible] ॥ [illegible]ला[illegible] स्मिवचनबोलए ॥ येक
दे उपडलेंकानि [illegible] ॥ [illegible] निद्रा गेली पळोनी ॥ ततक्षएी
जागीनला ॥ १८ ॥ [illegible] चिहोयविस्मित ॥ मीदेहु ह्मए
[illegible]ल्हाजतु ॥ देहुकर्मे [illegible]खेवानिंदित ॥ कर्मातीतब्रह्माहम
स्मिते ॥ १९ ॥ होवावया संसारबंधन ॥ यासि अविद्याचि
द[illegible]एं ॥ तेसिछेदावयाज्ञान ॥ खड्गतीक्षएब्रह्मविद्या ॥
२० ॥ अ[illegible] निरसिब्रह्मज्ञान ॥ तेअवस्यब्रह्माहोनिभि २४

त्र मोडलें [illegible]एसिअद्वैतपए ॥ तेनव्हेजाएसिद्धांती ॥ २१ ॥ प्र
पं[illegible]ज्ञा[illegible]लाटा ॥ ज्ञान अज्ञानाचा सत्ववाटा ॥ फेडिजेकां
टेनेकांटा ॥ मगखटपटानिमाल्या ॥ २२ ॥ अविद्याजीबंधनी ॥ ब्र
ह्मविद्याबंधछेदनी ॥ [illegible] समूळहुजल्लागोनी ॥ सांगीतल्या
[illegible]न्हिंसविस्तर ॥ २३ ॥ ते [illegible] ब्रह्मविद्याजाएं ॥ केसेनिप्राप्त
होय आपएं ॥ तेपु[illegible]विवेचन ॥ सावधानपरियेसी ॥ २४ ॥
श्लोक ॥ तस्माजिज्ञ[illegible]सानं[illegible]लास्थंकेवलंपरं ॥ संग
पनिरसेदेतद्वस्तु बुद्धियया[illegible]म ॥ ११ ॥ टिका ॥ उद्धवाया
चिलो[illegible]य ॥ जिज्ञासा ॥ बैसन[illegible] वेत्रा ॥ तिसिविवेकउप

॥२५॥ जलित [illegible] स्य द्विभाग ॥ २५ ॥ अथें असत्य तिलु के अविद्या
डि ॥ लिंगे निजवासिय [illegible] बाधा ॥ तेणे मुळक रावयाछेद ॥ सद्वि
द्यासाधावि ॥ २६ ॥ [illegible] द्यामाधिल्यापाहीं ॥ केवळवस्ते त
दुसरेनाही ॥ असेच [illegible] लों ॥ उग्रहं येचिदेहि कुटस्थ ॥ २७ ॥ का
र्यकारणसंघात [illegible] क्क असे व्याप्त ॥ बापु नियां अ
लिप्त ॥ नित्यमुक्त स्वभावें ॥ २८ ॥ करोनि सद्विद्यासाधन ॥
धरोनि आत्मानुसंधान ॥ देहद्वयाचें निरशन ॥ साधकें जा
णता धावे ॥ २९ ॥ स्थुल नस्वर त्वें मिथ्या जाले ॥ सूक्ष्म भवा
सनाम [illegible] पिले ॥ तेकव्हां नस्ति मिथ्यत्व आलें ॥ ब्रह्मज्ञ ॥ ॥३०॥

क
लेनि विं [illegible] स्या गगना ॥ नाना मेघपंक्ती ॥ निजबळे लोल्या
वर्षती ॥ त्याचीशारदी येचा अंती ॥ हारपोनि जाती आकाशी
॥ ३१ ॥ तैसिं देहीं देहात्मबुद्धि ॥ दृढ केलि होती शुद्धी ॥ ते चिवि
वेकाचे प्रबोधी ॥ नास्तिक [illegible] पावली ॥ ३२ ॥ देहसज्ञावाची
[illegible] खी ॥ ब्रह्मविद्ये [illegible] ॥ खद्योत तेजाची दिवि ॥ सुर्य दे
खावी केसेनि ॥ ३३ ॥ [illegible] सज्ञा होता विस्तार ॥ त्याचा क
रितां निजानिर्धार ॥ हारपोतिया सर्पाकार ॥ जैसे दोर नेज स्व
प ॥ ३४ ॥ पाहतां [illegible] वेकाचे नि निवाडे ॥ दोराचें सर्पत्व जें
विरुडे ॥ तेविं ब्रह्मसज्ञा रिगे [illegible] दे देह नातुडे सत्यत्वे ॥ ३५ ॥

भा०ए० अ०ए०

॥२६॥ नरदेह आश्रा उन ॥ ब्रह्मदिशा वाट विली जाए ॥ ते आपुलेज
न्मस्थान ॥ देहनिर्दळन केविकरी ॥ ३६ ॥ उद्धवा तुं जरि ऐसी ॥
आशंका मनी धरिसी ॥ ते अग्निउत्पत्ति दृष्टांते सि ॥ तुज पा
सी सांगेन ॥ ३७ ॥ श्लो ॥ आचार्योरणिराद्यस्यादंतेवास्यु
त्तरारणि ॥ तत्संधानं प्रवचनं विद्यासंधिः सुखावहः ॥ १२
॥ टिका ॥ दोका ष्टांचिये घसणी ॥ अग्निकाढिजा मथोनि
॥ तो काष्टे काष्ट जाळोनि ॥ आग्नि अग्निपणे प्रबळला ॥
३८ ॥ तैसी ब्रह्मविद्या जाण ॥ गुरुशिष्य संवाद मथन ॥ त्या
मथनाचे निरूपण ॥ सावधान परियेसे ॥ ३९ ॥ येथ आचा
र्य आद्य अर[illegible] ॥ शिष्य तो जाण उत्तरारणी ॥ उपदेशितो ॥२६॥

मंथा स्र[illegible] संवाद मथनी मथावे ॥ ४० ॥ येथ मथनी जरि आ
ळस केला ॥ तरि ज्ञानाग्नीचा आयुर्भाव गेला ॥ आपाणि या
आपण वंचला ॥ चित्यामुक्त साधना ॥ ४१ ॥ धरितां आळ
साचि मागी ॥ येवढा अनर्थ जो आंगि ॥ आगहि पाळारसी
ए ताति योगी ॥ या योगा लागि साधावया ॥ ४२ ॥ निजस्वा
र्था लागी सावधान ॥ गुरुवचनाचे अनुसंधान ॥ अविश्र
म करितां मथन ॥ [illegible]ज्ञानाग्नि तै प्रगटे ॥ ४३ ॥ प्रगटे ब्रह्म
ज्ञान ॥ उरो नेदी देहाचे भान ॥ दृश्य दृष्टा दर्शन ॥ करी प्र
काशन तत्काळ ॥ ४४ ॥ कार्य कर्म आणि कर्ता ॥ ज्ञान ज्ञेय

भा०ए० अ०१०

४४ आस्थिला ता हें तरोतें ... निजात्मता निजबोध
४५ निजबोधें ... निर्दिधले निजसुख
॥ निजात्म ... माया गुणदोष ना मले ॥ ४६ ॥
श्लोक ॥ वैशारद्या ज्ञान विशुद्ध बुद्धिर्दुनोति मायां गुण
संप्रसूतां गुणांश्च संदह्य यदात्म मेतत् स्वयं च शाम्य
त्यसमिद्यथाग्निः ॥ १३ ॥ टिका ॥ ना सांवया निजमायागु
ण ... विशारद बुद्धि निर्गुण ... विसंपदेचे अधिष्ठा
न ... ऐसी संपन्न सर्वदा ॥ ४७ ॥ ऐसा मुमुक्षु अधि
कारवंत ... सि शब्दपरनिष्णात गुरु निमाथां ठेवि २७

... धिप्राप्त तत्काळ ॥ ४८ ॥ निजबोधि बैसतां
दृष्टी गुणकार्य रिघे गुणव्यापोटीं ॥ ते रुग गुणचि गुण
ने ... तेमातें घोटी मध्यम ॥ ४९ ॥ तम खाउनि रजोगु
ण ... तत्तउ न मन जाला जाण त्या वेदें देखो नि जन्मतप
ण सत्वगुण खवळला ॥ ५० ॥ ते ह्ला खवळला सत्वगु
ण त्या सिन साहे दुसरें पण रजोगुणचे प्राशन केलें
जाण तत्काळ ॥ ५१ ॥ केवळ सत्वाचा स्वभावो जेणें नि
जसुखाचा अनुभवो क्षणक्षण नीच नवा पाहाहो
अतिनवलावो अनुभवे ॥ ५२ ॥ तेणें सुखानुभवें देखा ॥

३८ रजतभाचियाबीजकणिका ॥ ज्यास्तष्टीस्तजनी उन्मुखा ॥
लादिनिःशेषाजालिल्या ॥ ५३ ॥ तेव्हांगुण प्रसवतीमाया ॥
शोधिंसलेआणिलिलया ॥ तेरा तत्वांत्रियेकलया ॥ अद्वै
ततयाउरलीसे ॥ ५४ ॥ तेव्हा ब्रह्माहमस्मिलक्षण ॥ तेही
कोलागलेसीण ॥ सोहंहंसाचिबोलवण ॥ तेसंधी जा
णहोतसे ॥ ५५ ॥ नेयदेहीचेगेलेंदेहपण ॥ जन्ममरण
आलेंमरण ॥ विश्वाचेंनदिसेभान ॥ आनंदघनकोंद
ला ॥ ५६ ॥ तेणेसुखरूपजालिदृष्टी ॥ आनंदमयजा
लीसृष्टी ॥ परमानंदेंवढलीपुष्टि ॥ स्वानंदमिठीघात ॥ ३८ ॥

ली ॥ ५७ ॥ त्यासुखाचीमर्यादा ॥ कासेनिहीएखेकदा ॥ जे
थमौनपडलेवेदा ॥ दृष्टीसत्यदापावली ॥ ५८ ॥ द्वैतसर्वथा
नाहीपुढें ॥ यालागिंवृत्तिचिवाढमोडे ॥ तेव्हांतेहीसुख
स्वरूपीबुडे ॥ पुढेंवाढतेनाहि ॥ ५९ ॥ जैसानिरंधनअ
ग्नि ॥ जायानिजतेजीमिळोनि ॥ तैसीवृत्तिअद्वैतपणीं ॥
मिळेमिळणीस्वरूपी ॥ ६० ॥ गंगासागरीमिनली ॥ तेस
मुद्रचिहोउनिठेली ॥ कांकवणजळीभेटजाली ॥ मि
ळपडलीजळले ॥ ६१ ॥ दीपींदीपयेकवटला ॥ मिळणीये
कचिहोउनिठेला ॥ तैसावृत्तिचालययोजाला ॥ निर्व

गपा[illegible]ानि जसुख ॥६२॥ ते[illegible]आयेक अद्वैत ॥ देहीं
लेणे नाहीं तेथ [illegible]द्वैत[illegible]नातीता ॥ नित्य निश्चित नि
नात्मा ॥६३॥ तो[illegible]निजरूप स्वप्रकाश ॥ अविकारी अवि
नाश ॥ अकर्ता[illegible]उदास ॥ निर्विशेष निजरूप ॥६४
॥ तो अदेही अ[illegible] ॥ अचक्षु अश्रोत्र [illegible] अमनस्क अम
त्र ॥ मंत्रमं[illegible]जो ॥६५॥ जो अज आद्य अप्रमेयो ॥ अत
र्क्य अ[illegible]क्ष अभयो ॥ नामरूपादि अभावो ॥ भावाभा
वास्तु[illegible]तो ॥६६॥ जो भोग्य भोग[illegible]न व्हे भोक्ता ॥ जो का
र्य कर्म[illegible] ॥ कर्त्ता अकर्त्ता या वार्त्ता ॥ जेथ सर्वथा ॥

निमा त्या[illegible] अविनाशी अभंग ॥ जो शुद्ध असंग ॥ दे
[illegible]याचा पग ॥ ज्याचे आंग स्पर्शेना ॥६८॥ आ त्यावेगळें जे
[illegible] अनित्य ॥ हा पूर्वि निश्चयो होता सत्य ॥ आतां बुडालें नि
त्यानित्य ॥ सभराभरीत निजात्मा ॥६९॥ नेणपण निमालें
सर्वथा ॥ बुडाली जाणपणाचि अवस्था ॥ गुण गुणी गुण
तीतता ॥ देही[illegible]ता[illegible]थना[illegible] ॥७०॥ उद्धवा परमात्मा तो
न[illegible]ता ॥ हा मा[illegible] निश्चयो सर्वथा ॥ तो चि तत्पदार्थे
अर्थितां ॥ निजा[illegible]प्रतिपा[illegible] ॥७१॥ गेथ पावलियां वृ
त्ती ॥ होय संसार निवृत्ति ॥ [illegible]दांत सिद्धांती ॥ निश्च

यो [illegible]श्चिती केला अमे ॥ ७ [illegible] कार्यकर्मकर्त्रत्वता
॥ नि:शेषसुखदा [illegible] सर्वथा ॥ [illegible] निजात्मता ॥ जाण
[illegible] पावले [illegible] हे अद्वैतश्रुतिसुरवाडे ॥ सद्गुरु कृपा
कुंजियेडे ॥ श्रुति [illegible] हाचकडे ॥ भाग्य केवढे पाहे पां ॥
७४ ॥ मी वंद्य देव [illegible] तो ॥ त्या माझा हि निजज्ञान ठेवा ॥
परम कृपेनें उद्धवा ॥ तुज न्यं अघवादि घला ॥ ७५ ॥ तुज
[illegible]दावया निजवृत्ती ॥ हाचि अर्थ नाना संमती ॥ सांगीत
[illegible] प्रीती ॥ जाण निश्चिती उद्धवा ॥ ७६ ॥ आतां दे
हादिक [illegible] पंत ॥ अति अनित्य लें कुचित ॥ तेथे आत ॥४०॥
श्च

के नेदी [illegible] ई अलिप्त परमार्थे ॥ ७७ ॥ हेतु जजाली अत्
[illegible] रियत्नकरावा अतिनिगुती ॥ येथ मतां न रे ह्मणुय
[illegible] लिप्त पत्नीपरि यैसें ॥ ७८ ॥ श्लोक ॥ अथैषांकर्मकर्त्
णां भोक्तृणां सुखदु:खयो ॥ नानात्वमथ नित्यत्वं लोका
कालागमात्मनां ॥ १४ ॥ टीका ॥ नानाफलें अभिलाषितें ॥ क
र्मे चि जे कर्मकर्ते ॥ सुखदु:खा चे जे भोक्ते ॥ अनेकत्वें अने
[illegible] ल्पण ॥ [illegible] ने मानिती येकात्मता ॥ तरि येकाचे निसु
खें सुख समस्तां ॥ [illegible] येकाचे नि पापें पापता ॥ न घडे सर्वथा
सकळांसि ॥ ८० ॥ येसे कर्म [illegible] मत ॥ जीव नित्य आणि

आनंत मुखर्ई ईश्वरचिनाहीं [illegible] ल्लणता। कर्तें येथ निजकर्मी।
[illegible] मीपणें जें स्फुरे स्फुरण। ते प्रतिशरीरी जीव भिन्न। त्या
च्या स्वरूपाचें [illegible] माळ। कर्ताभोक्ता जाणें ताति। ८२। आ ल्लण
[illegible]कें विवंचना सावचित्त। लोक काळ मृत्यु जीवित। अने
क त्वें अनित्य। हे वेदांतमत पैं माझें। ८३। अथवा कर्मवादी
चें मत [illegible] धर्मानी रतु सेंचि त। तरि बुडविला निजस्व
र्ग आंगी अनर्थ वाजेल। ८४। तोचि अनर्थ ल्लणसी कैं
सा। त[illegible] कर्मवाद्यांचा भाव ये सा। हा पुर्वपक्षाचा ठसा।
तो आ[illegible] सा परियेसी। ८५। परमात्मा निर्विकार ॥४१॥

रूप। ये[illegible]ती सर्वस्वरूप। सन्यास आईकतां ल्लण
ती पाप। [illegible] जल्प मतवाद। ८६। त्याग सन्यास जे करिती।
त्यांतें अनधिकारी ल्लणती। कर्म मुख्य ल्लणें मानिती। वैरा
ग्य निंदिती निजमतें। ८७। कर्म करोनि भोगिजे सुख। तें क
र्म त्यजिती निःशेष। निष्कर्म्या स्थिकें वेसुख। परम दुःख तो
त्याग। ८८। वैराग्य न घडावया कारण। चौ प्रकारि बोलिला
तो जाण। ते ही[illegible]गेन मी लक्षण। सावधान परियेसी। ८
९। ल्लणती आ[illegible] य अस तें कांही। तरि वैराग्य घडतें
ठांइ। येथ अनित्यचि नाहीं। वैराग्य कांई त्यजावें। ९०

४२ वैराग्य होय चौं प्रकारीं ॥ मिथ्या[illegible]ला नित्य मानिती ज्या
ही ॥ निजमत्ताचा गर्व भारी ॥ आन्हीदारी नित्यत्वें ॥ ९१ ॥
कर्म प्रकाशक वेद ॥ मुळ तो आगम मानिती अ[illegible]ळे ॥ जीवाति
त्या विष्णु म्हणती सकळ ॥ भोग काळ तेहि नित्य ॥ ९२ ॥ स्वर्गादि
लोक भोगस्थान ॥ देव[illegible]सिला आपण ॥ मिथ्या नव्हे वेद
वचन ॥ ज्यासि प्रमाण नित्यत्वें ॥ ९३ ॥ उधवा यापरी पा
ही ॥ म्हणती अनित्य येथ नाहि ॥ वैराग्य कैसेनि करावें कांई ॥ मि
थ्या [illegible]हा वैरागी ॥ ९४ ॥ हो कां भोग जरि नश्वर होते ॥ अथ
वा माई क[illegible] असते ॥ तरि वैराग्य संभवते ॥ तेतें ४२

वं पेये असेना ॥ ९५ ॥ श्लोक ॥ मन्यसे सर्वभावानां संस्था ह्यौ
त्पत्तिकी यथा ॥ तत्तदाकृतिभेदेन जायते भिद्यते च धीः ॥
१५ ॥ टीका ॥ जिवाच्या भोग्य पदार्था ॥ स्रक्‌चंदनादि वनि
ता ॥ त्यासि प्रवाहरूपें नित्यता ॥ म्हणती नवलता स्वमतें ॥
९६ ॥ आत्मा आहे जग नाही ॥ हे घडलें चि नाही कहीं ॥
जळें विण समुद्र पाहिं ॥ उरला नाही सर्वथा ॥ ९७ ॥ सृष्टि
प्रवाहरूपें नित्य ॥ पितृपुत्रत्वें अखंड वाहत ॥ कर्मास्तव
[illegible]ता याात ॥ सृष्टि अनित्य हे न घडे ॥ ९८ ॥ नित्यासि ई
श्वर कर्ता ॥ हें ही न घडे मातलवता ॥ नित्याचा कोण कर्ता

भा०९० अ०१०

॥४३॥ नव्हेगाकर्त्ता ईश्वरसर्वथायेथगाही॥ऐसी॥वेदांतीस्वस्व
पभूत॥आत्मज्ञानस्वरूपम्हणत॥हिहिनघडेगायेथ॥येसे
स्वमतबोलती॥४०॥घटपटाकारपाहातां॥ज्ञानासिवि
क्षणावस्था॥आत्मज्ञानस्वरूपम्हणतां॥लज्यासर्वथा
त्यानये॥४०१॥एवंवेदांत्याच्याठाईं॥आत्मनिश्चयोदृढ
नाही॥मोक्ष म्हणती जो काही॥तोहिपाहीमिथ्याचि॥
२॥इंद्रियसुखेविणसुख॥मोक्षम्हणतीतेअविवेक॥
इंद्रियद्वाराजिवासिदुःख॥भोगितांहिमुर्खनमनि
ती॥३॥देहनाशें विदेहा॥सुखभोगिजेकोणीकही॥अ ॥४३॥

द्वैतवादीजल्पतीकाही॥तेसत्यनाहीसर्वथा॥४॥जिवासि
जेणेंसुखप्राप्ती॥तेइंद्रियेचेनिनाहिम्हणती॥डोळेफोडो
निदेखणेंहोती॥तैसावदंतीवेदांत्या॥५॥येथइश्वराचिनाहि
फुडा॥मांताफळदेईलम्हणबोलकुडा॥अद्वैतवादिमुर्खगा
ढा॥नागविमुढवैराग्ये॥६॥गावढावनापदवी॥तोमिथ्याइ
श्वरधरोनिजिती॥कर्मैनैरास्यकरवि॥अथवासांडविकर्मा
ते॥७॥नरदेहीं[illegible]उपजले॥तेणेनेदेहेचिनासिले॥फळे
वृक्षमुळछेदिले॥कोण्हीदेखिलेकाठाइ॥८॥ज्ञानाचेप
रिपाकदशे॥म्हणतीअवघासिसाक्षचिनासे॥म्हणती

४४ ॥ इंद्रियप्रवाहरूपें नित्य असे ॥ […]जासि कैसे नि[…] मनु
ष्याविरुद्ध ह्वे ना[…] ॥ तेणु संसाराचे निर्दळण ॥ तरिख
द्योत तें जें जाति […]जाण ॥ अ[…]शि सूर्यी ॥ १० ॥ एवं क
रुजातां निरुत्ति ॥ केसे कष्टे मिथ्या होती ॥ इंद्रियें वि
ण सुखप्राप्ती ॥ न केनि चेती जिवासि ॥ ११ ॥ यालागिनि
रुत्तिते द[…]कष्ट ॥ सर्वांसि प्रवृत्ति अतिश्रेष्ट ॥ कर्मेंक
फ नि[…] फळें वरिष्ट भोगावि ॥ १२ ॥ संसार लक्षणी
मादृक ॥ ते जाण केवळ मुर्ख ॥ संसारा[…] ॥ केंहुख
नाहि […]जिवासि ॥ १३ ॥ मनुष्याधिकारें सुखप्राप्ती ४४

यालागि देव मनुष्यत्व वांछिती ॥ वेदांती मनुष्य निंदिती
॥ केवि ते […]की मानावि ॥ १४ ॥ वेदें अधिकार बालिला ॥ ते
वेदविरुद्ध […]वेडा केला ॥ यांवियालागि जाजोबोला ॥ तोना
गवला संसारा ॥ १५ ॥ वेदाचे वेदवचन ॥ सर्वांथी ते प्रमा
ण ॥ मिथ्यात्व लक्षणती वेदवचन ॥ थोर सद्ज्ञान देजा ते
॥ १६ ॥ ऐसे सि[…]मांसका चि वदंती ॥ नाना परिख्या चा
लती युक्ति ॥ […]लें मत तें स्थापिती ॥ ते मिथ्या नि
श्चिती उद्धवा ॥ १७ ॥ ऐसें […]त्याचें मत ॥ अगि

॥४५॥ करुनि प्रक्षकता ॥ [illegible]पंची अ[illegible] [illegible]वित ॥ दृढ स्थापितवै
रस्य ॥१८॥ श्लोक ॥ [illegible]मध्यंगसर्वे बांदेहिं नां देह योगता ॥
का[illegible] [illegible]यवत संतिभावा जन्मादयो स्त कृत् ॥१९॥ टीका
॥ ल्हणे आद्य कबाप[illegible] [illegible]हवा ॥ हा मिथ्या मतवाद आ
घवा ॥ ल्हणसी कैसे [illegible] जाणावा ॥ विवेक करावा मत्ता
चा ॥१९॥ [illegible] [illegible] शि[illegible]त्यति कनिष्ट ॥ ल्हणती प्रवृत्ति अ
तिश्रेष्ट ॥ परि प्रवृत्तिमाजि अति संकट ॥ मरण आरि
ष्ट अनिवार ॥२०॥ धरोनिया जन्मसुळ ॥ अखंड ॥४५
लागली [illegible] [illegible]पंकाळ ॥ [illegible]वनिमिषपळें पळ ॥

काळवेळ साधित ॥२१॥ जैसें सवें चोराचें
साजणें ॥ तैसें काळाचें जोगवणें ॥ वेळ आ
ल्या जिवें प्राणें ॥ नाहिं राखणें सर्वस्वे ॥२२॥ का
ळ नसलेणें घाटघाट ॥ नसलेणें देशविदेश वाट ॥
नसलेणें अवंसिपाहाट ॥ नासिउद्रट निशते जें ॥
२३॥ [illegible]रितां [illegible] वृत्तिचे कष्ट ॥ अवचिता मृत्यु
चा चपेट ॥ [illegible]पंडीवाजे उद्रट ॥ अहाटकटते

भा० ए०

॥ ४६ ॥ काळि ॥ २४ ॥ जिविवासनें अ [illegible] राहलांवां ॥ व्हलेए अ०१०
गेले मे लो ध [illegible] बापा वा ॥ कोटि निवारी मृत्यु प्रभावा ॥
॥ उपावें तें व्हां चालेना ॥ २५ ॥ काळ मारी निन सोडी
॥ यातना भोगतिला [illegible] ढी ॥ सलेंचि गर्भवासि पाडी ॥
तेथ दुःख कोडी अनेवार ॥ २६ ॥ मातेचा जठर कुहरि
[illegible] विष्टा मुत्राच्या दाथरि ॥ अधोमुख नव मासवरि
[illegible] भारि जठराग्नि ॥ २७ ॥ विष्टा लेप चहु कडे ॥ ॥ ४६ ॥

नाकि तोंडी क्रिमि किडे ॥ गर्भवासी वेक ळ गाढे ॥
को [illegible] पुढें सांगेल ॥ २८ ॥ ते गर्भोदराची वेथा ॥ नेणती
माता आणि पिता ॥ तेथ नाहि कोणी सोडविता
॥ जीविची वेथा जीवचि जाणे ॥ २९ ॥ कष्ट आम्हा लव
[illegible] मेळे ॥ गर्भवती चे पुरती डोहळे ॥ तंव्हेवी एंसवी
गर्पोळे ॥ तें एं दुःख जाले अति दुःखी ॥ ३० ॥ ज्या
ठायाची करोनि येगोठि ॥ प्रा [illegible] द्दाउ नये दिठि ॥

तेयोनिद्वारी अतिसंकटी ॥ जन्मसेवटी जिवासि
॥ ३१ ॥ जेनित्य मुत्राचि न्हाणी ॥ किं नवया नरकाची
खाणी ॥ जे रजस्वला रुधिराची श्रेणी ॥ जन्म तेयोनि
पावती ॥ ३२ ॥ अपवित्र विटाळाचे रुधिर ॥ तेंगोठोनि
जालें शरीर ॥ निंद्य द्वारी जन्मोनि नर ॥ आली पवि
त्रपण ावेती ॥ ३३ ॥ गर्भवासा होनि गाढें ॥ दुःख केण
अ हे पुढें ॥ मन वादी बोले कुडें ॥ सुखा नातुडे
प्रवृत्ति ॥ ३४ ॥ येके जन्में जन्म न सरे ॥ येके म ॥ ४७ ॥

रलें मरण न सरे ॥ कोटि जन्माचे फेरे ॥ काल
या निधुरें करवित ॥ ३५ ॥ पुडती जन्म पुडती म
रण ॥ अनिवार लागलें जाण ॥ प्रवृत्ति माजि सु
ख कोण ॥ दुःख दारुण भोगावें ॥ ३६ ॥ जन्म म
रण माजिलें संकी ॥ आणी कही थोर दुःख
बाधि ॥ त्या दुःखाची दुःखसिधी ॥ आध्यात्रि
शुधी तु जसांगेन ॥ ३७ ॥ धा ी भेण पललाथो

भा०१०

॥४८॥

र ॥ आइकेनागे चिंती चोर ॥ तेसें जन्ममरणाचें अं
तर ॥ षड्विकाररारवती ॥ ३८ ॥ षड्विकाराच्या तीव्र
ता ॥ षडोर्मी लागल्या जिविता ॥ एवं प्रवृत्ति भ
जि परम तें था ॥ सुखसर्वथा असेना ॥ ३९ ॥ क
र्मवादि [illegible] काच्या मन्ता ॥ जीव स्वतंत्र कर्म कि
र्त्ता [illegible] णती ते मिथ्या वार्त्ता ॥ परतंत्रा
ता त्रत्यक्ष ॥ ४४० ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७

श्र०१०

श्लोक ॥ [illegible] त्रापि कर्मणां कर्त्तु अस्वातंत्र्यं च लक्ष्यते ॥ भोक्तु
श्च दुः [illegible] सुखयो कोन्वर्थो विवशं भजेत् ॥ १७ ॥ टिका ॥ जिवा
सि अस्वतं [illegible] तंत्रता ॥ नरि तो दुःभोग भोगीता ॥ सदा सुखी
चि असत [illegible] पें नलरिता अलुमाल ॥ ४१ ॥ जीव बापुडें सदा
दीन कर्में करानि कर्मा आधिन ॥ कर्मफलदाता तो भिन्न ॥
सुखदुःखें जाणता भोगवि ॥ ४४२ ॥ या लागि ईश्वराची सत्ता
[illegible] कर्मफलाचा दाता ॥ जीव सुखदुःखाचा भो[illegible]स्वतं
त्रता त्या नाही ॥ ४[illegible] ॥ असे न [illegible] सले ॥ जीव तितुका प
राधिन ॥ पराधीन पणें [illegible] णए सुखदुःख

भा०प०
॥४९॥ ४४॥ मजला गिदुःखहे ... का भाविनाजिवे॥
नवांछितां दुखपा दे येऐसे भवेस्वतंत्रता ॥४५॥ ... स्तती
... चारिंना ॥ जिवासिनाहिं स्वतंत्रता ॥ पराधीनपणें वर्त
ता ॥ भोगी अप्रार्थितां सुखदुखें ॥ ४६ ॥ वादी परिहार करिती
॥ सांग कर्म जे नेणती ॥ ते ते जी दुखी होती ॥ सुख पावती क
र्म ज्ञ ॥ ४७ ॥ जे सदाचारश्रोत्री ॥ जे याज्ञिक अग्निहोत्री ॥ जे
ति उभय लोक मापारी ॥ सांग करिती कर्मातें ॥ ४८ ॥ जे आ
विकल्प अव्यंग ॥ कर्में करीती यांसांग ॥ उभय लोकिं सुख
भोग ॥ कर्मयोगें भोगिती ॥ ४८ ॥ कर्मी ज्याचि योग्यता ॥ ॥४०

त्रे सुख ... वा भोक्ता ॥ हें न घडे गा सर्वथा ॥ अदृक आतां
... गन ॥ ५० ॥ श्लोक ॥ न देहिनां सुखं किंचिन् विद्यते विदुषाम
पि ॥ तथा च दुःखमूढानां वृथाहंकरणं परं ॥ १८ ॥ टिका ॥
कर्मा चे जे तत्त्वता ज्ञाते ॥ ते ही दुखी देखों येथें ॥ सुखी देखों
मुर्खातें ॥ ते कर्मातें नाजणती ॥ ५१ ॥ चुको निय ... पुरुषा अ
श्रुतातें ॥ अग्निहोत्री करिती यागातें ॥ ते स्वभचि ... चें त्या
ते विपरीतार्थें फल नसे ॥ ५२ ॥ अग्नितें तंवं स्वरूप माझें ॥
... तें म ... तें माझें विजें ॥ आणि होमद्रव्य जें जें ॥ तें तें माझें
स्वरूप ॥ ५३ ॥ येसियाम जसर्व ... तातें ॥ नास्तिक देखोनि

ना०ए०

॥५७

निजचित्तें॥ अनिश्वर वादी का [illegible] यामाते॥ तो चित्यातें बा
धक॥५४॥ कुमुगाम्रणीतापाक [illegible] नेनिसके जक र्मतं
त्रे॥ म [illegible] त्मिं याचे चुक जेसूत्र॥ [illegible] चअपवि [illegible] तीयो
ग॥५५॥ सकळ हें सर्वमुखी॥ मज अर्पेय ज्ञपुरुषी॥ हे नम
नीजे याज्ञिकी॥ बुद्धि अल्पकी सकाम॥५६॥ मज नार्पिता
जे सुकृत॥ ते चिजाण [illegible] वदरीत॥ विषानां वे अमृत ल्लण
त [illegible] तें सुकृत सकाम॥५७॥ मातें न पवतां जो स्वर्ग॥ ते
थिचा भोग तो महारोग॥ तो जाण बाउपसर्ग॥ मूढ उद्यो
[illegible] का॥५८॥ कर्मी कर्म विगुण होत॥ तेथें स्मरावा मी

॥५७

अच्युत॥ नामें न्यून तें संपूर्ण होत॥ हे सामर्थ्य नामाचे॥५९
॥ तो मि आंगें आपण॥ याज्ञिकां मागोगे लों अन्न॥ मज नेदि
ती चित्ते ब्राह्मण॥ कर्मठपण कर्माचे॥६०॥ मज यज्ञपुरुषा
ते साडोनि॥ करिती इं [illegible] दिकांचे भजने॥ ते इंद्रादिक मज
आधिन॥ कर्म वैगुण्यें हें त्यासि॥६१॥ कर्म न करिती कुसा
ल॥ त्याचें मलिन प्राक्तन॥ तेणें दूर लोकिं दरिद्रता जा
ल॥ पडे विघ्न परलोका॥६२॥ चुकउनियां निजसुख॥ स
वेंगी क्षार सारखे चा देख॥ लेपडे [illegible] चे भुक॥ आधि
क दुःख तेणें होये॥६३॥ तैसें मज चुकउनि यज्ञपती॥

॥५१॥ जेयागातें आचरती ॥ ते बाळविं... ते गर्भ पावती ॥ तैसी फळें
तें येती त्या यागा ॥ ६४ ॥ कर्म उद्देशें द्रव्य ... मागतां ॥ तें य... फळ
जे द्रव्य ... ते ॥ या ज्ञीक तो राहे रितां ॥ मी कर्ता हा अभिमा
न ॥ ६५ ॥ जैसा चाटु क्षिरी आंत ॥ चाटे विक्षीर वाढीजत ॥
चाटु घर कटला सांडित ॥ भोक्ते भोगीत परमान्न ॥ ६६ ॥ स
रस ऊंस घालिजे घाणा ... रस पिळुनि भरे माणा ॥ रितो चो
पटी करी घाणा ॥ तेंगा... एगयाज्ञिका ॥ ६७ ॥ तैसे याज्ञि
कां यज्ञ आचरत ॥ द्रव्यदात्यासि ते फळ होत ॥ पशुहिंसा ॥५१॥
याज्ञिका ना... दोशी होत अभिमानें ॥ ६८ ॥ येवं कर्मकु

शळ याज्ञिक ॥ यापरी भोगिती दुःख ॥ कर्म नेणती जे मुर्ख ॥ ते प
रम सुख भोगिती ॥ ६९ ॥ नेणती कर्माच्या घड मोडी ॥ परिमा
त्वीश्रद्धा पोटीं गाढी ॥ ... तेंघोनि दुःख कोडी ॥ निजा
त्म गोडी भोगिती ॥ ७० ॥ कर्म कर्मा दरनेणत ॥ माझेठां पू
र्ण श्रद्धायुक्त ॥ बाळे भोळे माझे भक्त ॥ सुख अनंत पावले
॥ ७१ ॥ कोय कर्म केलें गोपाळिं ॥ जे अखंड मज सवे गो
कुळि ॥ ... निज सुखनव्हाळि ॥ करूनि होळि
कर्माची ॥ पाहातां गोपिकानें ... कर्ममार्गी ॥ नि
७२

॥५२॥ स्वधर्म ॥ पावल्यामाझेंपरमधाम ॥ निविपुरुशोत्तमआवड
ला ॥७३॥ खगमृगगोसर्पादि समस्त ॥ माझेंनिजपदजा
लेंप्राप्त ॥ याहिकांकर्माभिमानबहुत ॥ दुखभोगितनि
जकर्मै ॥७४॥ केवळकर्मठकर्मजड ॥ आलीसर्वज्ञातेद
ढ ॥ त्याअभिमानधरितीमूढ ॥ दुखदुर्वाडतेयासी ॥७५॥
दीपीपतंगामरणदेख ॥ तेनुडीघालितांमानीसुख ॥
तैसेंकर्मठांकर्मकेवळदुःख ॥ मानितीसुखअभिमानें
॥७६॥ अभिमानेंचिसर्वथा ॥ नसतीजिवासि[illegible]एख
तंत्रता ॥ तेळीनघडेविचारितां ॥ आइकआतांसां ॥५२॥

गेन ॥७७॥ श्लोक ॥ यदिप्राप्तिंविघातंच जानंतिसुखदुःख
यो ॥ तेष्पज्ञानविदुर्योगंमृत्युर्नप्रभवेद्यथा ॥१९॥ टिका ॥
दुखनिरसोनिसुखप्राप्ती ॥ यालागिकर्मेंआचरती ॥ क
र्मवादिइातेलणविते ॥ तेहिनेणतीदुःखनाशु ॥७८॥
कर्मेंकरितांनाशनोहे ॥ ऐसेंकोणदुःखआहे ॥ पुससी
लतरीपाहे ॥ यथान्वयेसांगेन ॥७९॥ मरणावरतेंदुःख
वढे ॥ ऐसेंदुखतवनाहीफुडें ॥ तेंनिवारुंनेणतीबापुडे ॥
अतिबळगाढेंमृत्युचें ॥८०॥ आंतघालितां ह

॥५३॥ तपोस्ते ॥ तेऐं उल्होदकें घरनजले ॥ तैसा कर्मे मृत्युनट
ळे ॥ प्रबळ ब्छें अनिवार ॥ ८१ ॥ मारि मृत्यु जेऐं मारिजे ॥
तो उपा कर्म ठि नेणिजे ॥ कर्मामाजि जेऐं असिजे ॥ अचु
कपाविजे तेऐं मृत्यु ॥ ८२ ॥ अंतीयेहूल मरणदुःख ॥ जवजा
जे तवं भोगिजे सुख ॥ हि बोलणें बोलती मुर्ख ॥ जितासुख
त्या कैचें ॥ ८३ ॥ श्लोक ॥ कोन्वर्थः सुखयत्येनं कामो वा मृ
त्युरंतिके ॥ आघातं नीयमानस्य वध्यस्येव न तुष्टिदः
॥२०॥ टिका ॥ जीताही सुखाची वार्ता ॥ कर्मठा नाहि सर्व
था ॥ तेही सांगेन मी कथा ॥ आइक आतां उद्धवा ॥ ॥५३॥

८४ ॥ विषें राधिलें मिष्टान्न ॥ ते गोड नल्लगती सज्ञान ॥ पुढें देखोनि
यां मरण ॥ निःशेषतें अन्न सांडिजे ॥ ८५ ॥ आगि लागलिये घरि
॥ क्षण एन राहिजे वतुरी ॥ मरण नादखतां उरी ॥ सांडुनि दुरी
पळताती ॥ ८६ ॥ धाडि आलियां निज द्वारी ॥ गोड नैलगे संसा
र घारि ॥ तैसा मृत्यु जाणतलिया शरीरी ॥ विशय स्वि
कारि सुखकैचे ॥ ८७ ॥ दाढी सि लागलिया आगी ॥ तो शृं
गार नमनी मुखालागी ॥ तैसा नीचनवा मृत्यु आगी ॥ विश
यसंगी सुख कैचे ॥ ८८ ॥ अछिद्रसामरणांत वेथा ॥ जनधन
अन्न आणि कांता ॥ सुख नेंदिती विसर्वथा ॥ जाळिरथा

।।५४।। समूळ ।।८९।। अंतकाळी स्त्रिधा जाली दुःखासिचि का
रण त्यासि सांडु मिनानघती प्राण ।। तळमळीत जाए प्रा
णंती ।।९०।। जैसी सुखीद्या वया जेने इजे ।। त्यासि नाना स
मारंभ कि जे मुखी घालिती पंचरवाजे ।। तेणे नहीं न होइ
जे सुख ।। होणें ।।९१।। तैसें सन्मुख असता मरण ।। विशयसु
खें सुखावे कवण ।। विश यत्यागिती सज्ञान मुख्यासि ज्ञा
ण आसक्ति ।।९२।। दुःखाची अर्धघडी ।। नाशी विशय
सुखाची या कोडी ।। विशयाला गि सिणती वेडी ।। अविना
शगोडी निर्विषई ।।९३।। एवं या लोकाच्या ठाई सुख ।।५४।।

सर्वथैव नाहि ।। लोकांतरील णती काहीं ।। न घडे ते दि स
र्वथा ।।९४।। श्लोक ।। कृतं च दृष्टवदुष्ट स्पर्द्धासूयात्यय व्य
येः बहुंतरायकामत्वात् कृषिवच्चापि निष्फलं ।। २१ ।। टिका ।।
जैसा देखिला हा लोक ।। तैसें चि जाण वें स्वर्गादिक ।। अना
दि दुःख मुळ दे ख ।। सदोश मूर्ख वांछिती ।।९५।। स्वर्गी ल
ण सि द श कोण ।। आइक तयाचे लक्षण ।। स्पर्द्धा आसू
या नाश जाण ।। तपक्षीण दिवि भोग ।।९६।। तपसंपत्ति स
मानपारु ।। स्पर्द्धा माडी त्या च्या ठाई ।। सज समान भोग पा
ही ।। ते सुख नाही मानसि ।।९७।। आणि आपण्या हो नि

अधिकपदी । त्यासि दोष आरोपुनि निंदि । तेथे ही ऐसी
॥५५॥ विषमबुद्धी । दुःख त्रिशुद्धी तेथे कैचे ॥ ४९८ ॥ यालागि स्व
र्गभोगि जं सुख । सकळासि सारिखे नाहि देख । त
पानुसारें न्युनाधिक । भोगिती लोक निजकर्मे ॥ ४९९
॥ येक उर्वसि भोगी भोगु लागला । येक कालि विद्रू
प पावला । भोगें तपक्षयो जाला । नाश आला त्र
निवार ॥ ५०० ॥ जवजव स्वर्गभोग भोगिती । तंव तंव त
पाची क्षीण शक्ति । तपक्षयें क्षया जाती । नाश पाव
ती स्वर्गस्थ ॥ ५०१ ॥ स्वर्गप्राप्ति चि ये विधि । कर्में कर ॥५६॥

तां विघ्नाचा चेलेणें न व्हे स्वर्गसिद्धि । जाण त्रिशुद्धी
उद्धवा । २ । जे गर्भिची सटवळे । त्याचे बारसे न वचे
केले । ते विकर्मी चि विघ्न उन्नवले । पावणें ठेले स्वर्गा
चें । ३ । म्हणसि विघ्न करी कोण । कर्म करितां होय ति
गुण । ते कर्म विकर्मासि जाण । विघ्न दारुण उपजवि
॥ ५०४ ॥ कर्म विकर्मासि साधक । कर्म चि कर्मासि बा
धक । [illegible] विकर्मासि मोचक । हे नेणोनि याज्ञिक कर्मे
करिते ॥ ५०५ ॥ काम्यकर्मि विघ्न विचित्र । देश काळ

अ०१० तंत्रतंत्र ॥ द्रव्यदक्षणाविधिपात्र ॥ शुद्धिसर्वत्रपाहिजे ॥ ६ ॥ अ भा०ए०
॥५६॥ संक्षयरोग्य आरोगियासि ॥ अल्पपथ्यबाधित्यासि ॥ ते
सें जाण काम्यकर्मासि ॥ अल्पदोषें सत्रंतिविघ्नें ॥ ७ ॥ प्र
चंड दुधाचें भांडें ॥ माजि थेंब येक कांजी पडे ॥ तें एंद्रही ना
नातुपंजोडे ॥ करी खवडे दुधाचे ॥ ८ ॥ तैसें काम्यकर्म जा
ण ॥ अल्प हिलेनां चि विगुण ॥ फळ न देपरिदारुण ॥
ते कर्म चि विघ्न उपजवी ॥ ९ ॥ कष्टोनि बारा मासि ॥ जैसा
लेषी व·करी कुसी ॥ त्याच्या फळा आड विघ्नें केसि
के त्या कष्टासि नासक ॥ १० ॥ भुमी शुद्धि शुद्ध बिज ॥ ॥५६॥

काळि पर्जन्य कर्ता निरुज ॥ उपकरण सामग्री समाज ॥ प
हि लेवो जपाहिजे ॥ ११ ॥ पेरणी जालिया पाठी ॥ देखलें रा
खलें कुंपकाटि ॥ सोकारावं अवसी पाहाटी ॥ अळसपोटी
सां डोनि ॥ १२ ॥ पीक येतां कणसी ॥ आभावहिंसा ला पडे त्या
सि ॥ कां कोळी पडे पिकासी ॥ चालिसे तासि निंदलें ॥ १३ ॥
गर्वाचा नांबारा पडे ॥ कां अहंतेला रोग चढे ॥ किंवा अध
र्मा चि अळिवाढे ॥ पीक बुडे तेलें हि ॥ १४ ॥ सकळ चि सोकर
णें न घडो ॥ हरि असे तल्हे चाभेडी ॥ की जे पीकाची
थोर बडी दाणा बुडी उरेना ॥ १५ ॥ दंभाचि घांटी पड

भा० ९०

॥५७॥ स्या ठाई ॥ घाटी दिसे पल्कि [illegible] होती ॥ कामक्रोधा
च्या तंदि [illegible] मुळा ये ठाई [illegible]डी ॥१६॥ आल्या
विकल्पाची धाडी ॥ सेतामाजि नुरे काडी ॥ कुवासना
टोळांचि पडे उडी ॥ समूळ ससेंडी खुरांट ॥१७॥ एवं कृ
षिवल्या च्या परी ॥ साफेमा सिविघ्नें भारी ॥ फळे अं
तरले दुरी ॥ विघ्नसागरी बुडाले ॥१८॥ स्वर्गयेकया
[illegible]ीक बहुत ॥ या लागि देव विघ्न करित ॥ मुख्य इंद्र
[illegible]भाग्य वर्त्तत ॥ स्वर्ग राखत निजभोगा ॥१९॥ येकि ॥५७
वेश्या येकि [illegible]ति ॥ तेथे संगम बहुत येती ॥ ते जै

से कळहो करिती ॥ तैसि गती याज्ञिकां ॥२०॥ कां सु
[illegible]ी जैसी फत स्नान ॥ तिसि भोगु येती श्वान बहुत ॥ परस्प
रे गुरू गुरू करित ॥ तैसा स्वर्गभोगी तसकाम ॥२१॥ तेथ
ज्यासि भोग घडे ॥ भोगु जातां आडकुनि पडे ॥ भांडिमा
होय जगापुढे ॥ सज्ञान तोंडे थुंकिती ॥२२॥ जिवें भोगा
जाय सुख ॥ आडफल्यां ते होय विमुख ॥ तेथुनि धारेगुं तल्या
देख थुंकिती लोक मुखावरी ॥५८॥ तैसि याज्ञिकां स्वर्गप्रा
प्ती ॥ भोग होय तस [illegible] भोगी गुंतलि आसक्ति ॥ वि
मुख पडती दुःख लोकि ॥२४॥ [illegible] विवस्ताचियापरी ॥

॥५८॥ स्वर्गप्राप्तिसिविघ्नेभारी ॥ [illegible] रुहरुथाकरी ॥ भोग
कैसियां परी घडल ॥ २५ ॥ यकलए तिकर्मकुशळ ॥
आली कर्म होऊनें दूं विकळ ॥ अछिद्रसाधूनि सक
ळ ॥ स्वर्गसुखफळ भोगुनि ॥ २६ ॥ उद्धवा ऐसें ही नघ
डे ॥ तें मी सांगेन तुज पुढे ॥ पांच श्लोकि फाडोवाडें ॥
विशद निवाडे परियेसे ॥ ५२७ ॥ श्लोक ॥ अंतरायै
रविहतो यदि धर्मः स्वनुष्ठितः ॥ तेनापि निर्जितं
स्थानं यथा गच्छति तत्शृणु ॥ २८ ॥ टीका ॥ जेणें अ ॥५८

तरायनएवती ॥ ऐसी अछिद्रकर्में निफ्ती ॥ जरि जालि
दैवगती ॥ तरि स्थानप्राप्ती नश्वर ॥ २८ ॥ कर्में ज्या स्थाना
प्रति जाय ॥ तेथ गेलियां जे जे लाहे ॥ ते तें सांगेन मी पाहे
सावधान होय उद्धवा ॥ २९ ॥ श्लोक ॥ इष्ट्वेह देवतायज्ञैः
स्वर्लोकं याति याज्ञिकः ॥ भुंजीत देववत्तत्र भोगान् दि तत्र
व्यान्निजार्जितान ॥ २३ ॥ टिका ॥ पावोनि कर्मभूमिउत्त
म ॥ वर्णविशिष्ट आलिए जन्म ॥ ज्योतिष्टोमादिक रितीं
कर्म ॥ नित्यकाम्य अग्निहोत्र ॥ ३० ॥ त्रैविद्या जाणती स
ळ ॥ कर्मफळापि आतिकुशळ ॥ ऐसे सज्ञान परि

भा०पु० श्र०१०

॥५९॥ मूर्ख केवळ । स्वर्गफळ वांछि[illegible] ॥३१॥ जे ऐसें पुण्य मी नेजो
डे ते पुण्य म्हणणें गां वाचारडें: याज्ञिक विशयाश्र गा
हे स्वर्गभोगा कडे धावीनले ॥३२॥ यजुनि हुंद्रादि देवा
सि जेणें अंतर पडे मज असि त्या पावले स्वर्गलोकासि ॥
दिव्य भोगासि भोगावया ॥३३॥ बहुती चि चळिलें जु
नेळाड । स्वान सवला लाकरी गोड ॥ तैसें याज्ञिका स्व
र्गकोड । स्वपुण्यें गोड करिताति ॥३४॥ कां श्मशान ब
ळीचे अन्न । कां नहे श्वान शेष खाय श्वान ॥ तैसा चि
स्वर्गभोग ज[illegible] शे[illegible]न न बहुतांचें ॥३५॥ गांडिवें ॥५९॥

वेचोनि शुद्ध सुकृत । [illegible]चि स्वर्गभोग विकत घेत ॥ याज्ञी
क पवित्र म्हणविते । मोलें भवितन बहु सेविष ॥३६॥ के
वळ वायसाचें मांस । तेहि स्वानमुखीचें शेष । मोलें न मि
चि ळे बहु वस । तैसें सिंरसकस याज्ञिकां ॥३७॥ स्वर्गत वि
ष्ट बहुतांचें । त्यासि मोल वेंचे अतिकष्टाचें । तेहि न मि
धर्माधर्मी ळेंजी धर्मीचें । [illegible]य पतनाचें अहिनिशी ॥३८॥ स्वर्गभो
ग भोगिती देव । तेहि म्हणताति आम्ही निर्दैव । याज्ञि
कां तें ठावठाव । दिविनेभ बभोगिती ॥३९॥ एवं जाति
यां प्राप्ती । तेथे जे जे भोग भो[illegible]ती । ते मी सांगेन तुज प्र
स्वर्ग

॥९०॥ ती ॥ आइक निश्चिती उद्धवा ॥ [illegible] समान भोग समस्तां
[illegible] हे जाण गा [illegible] त्याचा जे [illegible] पुण्यावस्था ॥ तैसी प्रा
प्तता तयासि ॥ ४१ ॥ श्लोक ॥ स्वपुण्योपचिते शुभ्रे विमान
दे२ उपगीयते ॥ गंधर्वैर् विहरन्मध्ये देवीनां हृद्यवेषधृक् ॥ २४ ॥ टिका
॥ आपु [illegible] पुण्य चि निमोले ॥ चंद्रप्रभा शुभ्र विमान आले ॥
त्यामाजि आरूढले ॥ भोग भोगावया गेले दिव्य भोग ॥ ४२ ॥ तेथ दि
व्य देहाचि प्राप्ति ॥ मनोहर वेषा ते धरिती ॥ अति मधुरां
[illegible] गाति ॥ स्वेच्छा क्रीडती [illegible] यासि ॥ ४३ ॥ या स्वर्गीच्या
स्वर्गांगना ॥ देखतां भु [illegible] मना ॥ भगत्याचे नि ॥९०॥

छंदे जाण ॥ नानास्थ [illegible] ॥ ४४ ॥ श्लोक ॥ स्त्रीभिः
कामगयानेन किंकिणी [illegible] मालिनां ॥ क्रीडन्न वेदा
त्मपातं सुराक्रिडेषु निर्वृतः ॥ २५ ॥ टिका ॥ त्या स्त्रीयां
समवेत आपण ॥ विमानी [illegible] रोनि आरोहण ॥ स्वेच्छा
मीगमन ॥ शोभे विमान ते कैसें ॥ ४५ ॥ घंटा घंटिका जा
ळमाळा ॥ क्षुद्र घंटिका रत्न मेखळा ॥ किंकिणी ला वि
लीया सकळा ॥ विमानलिला विचित्र ॥ ४६ ॥ इछिली ॥
गाठाया नेदि [illegible] ना ॥ चैत्रवनी कां नंदनवना ॥ भोगा
वया ॥ स्वर्गांगना ॥ आसक्त जा [illegible] जालासे ॥ ४७ ॥ द

॥६१॥ नीसुमनांचे संभार । परागधवलतसपूर । कोकिलांचे
मधुरस्वर । झणत्कार भ्रमरांचे ॥ ४७ ॥ मंदसुगंधसुशीत
ल । झळकत आमळयानीळ । स्वर्गांगनासी गधारो
ळ । कामसुकाल सुकामा ॥ ४८ ॥ अग्निका पुरोहिता
भेटि । येके वेळे भडका उठि । तैसें पुण्य वेचले उठाउठि
। भोगासाटि सकामा ॥ ४९ ॥ मजपतन येईल येथ ॥ भो
गजातील समस्त । हिंहिं नाठविल्या वें चित्त । कामा
ंक जाल्यासे ॥ ५० ॥ दिपासि देतां आलिंगण । पतं
गा तारवें निज [illegible] तैसि नाउवे आसपतन ॥ भो ॥६१॥

भोगीमन विगुंतले ॥ ५१ ॥ [illegible] लोक । नावस्वमोदते स्वर्गे या
वत्पुण्यं समाप्यते [illegible] पुण्ये : पतत्स्वर्गा निछन्नकाल
चालितः ५२ ॥ टिका ॥ जवंजव असे पुण्यसंपत्ति । तवं स्व
र्गसुखभोगिति । क्षीण जा[illegible]या पुण्यशक्ति । पतनपाव
तीतत्काळ ॥ ५३ ॥ जववरी गांठि असे धन । तववरी वेस्ये
चे सौजन्य । निःशेष वेचलिया धन । मुखपरतों न पाहे
ना ॥ ५४ ॥ तैसि चि स्वर्गीचि वस्ति । निजपुण्यें भोग भोगि
ती । पुण्यक्षयें क्षया जाती । पतनपावती अनेळा ॥ ५५
॥ कष्ट करूनियांया लोकी । स्वर्ग साधिला होवा वया

६२ सुखी ॥ तेजालेजीपरमदुःखी ॥ पतन अधोमुखीपाव
ले ॥ ५६ उडालेस्वर्गभोगाचेसुख ॥ आलेंगर्भवासाचे
दुःख ॥ जेलोतेस्काभाचेंमुख ॥ ठकलेयाज्ञिकसुखले ॥ स्वर्गभोगे
में ॥ ५७ उद्धवाजेल्लणतीस्वर्गसुख ॥ तेयारित्तीपावले
दुःख ॥ स्वर्गसुखमानितीमुखी ॥ नक्लेनिर्दोषितेमाग ॥
५८ विधियुक्तआचरतांयाज्ञिक ॥ पुढतीपावलेथोरदुः
ख ॥ तरिआविधिनेहोईलसुख ॥ ऐसीदेखल्लणसील ॥
॥५९ येथप्रवृ[illegible] [illegible]चीप्रवृत्ति ॥ दोप्रकारेंअसे
वर्त्तति ॥ येकविधि[illegible] [illegible]आचरती ॥ दुजीस्थितीआविधी ६२

ने ॥ ६० आता [illegible]गील[illegible]तुज[illegible]ती ॥ तेवेदोक्तविधान
स्थिती ॥ जेवि[illegible]धी[illegible]ऐ[illegible]प्राप्ती [illegible]प्रवृत्तिउत्कट ॥ ६१ ॥ पु
ण्यक्षयेंस्वर्गपतन ॥ तेहिसांगीतलेंकथन ॥ आतांअ
विधीजेआचरण ॥ तेहिंलक्षण परियेसें ॥ ६२ ॥ वेदउल
घनेंकुमती ॥ कुत्सितजनाचेसंगती ॥ अप्रवृत्तीचीप्रवृ
त्ती ॥ अधर्मस्थिति अवधारि ॥ ६३ ॥ श्लोक ॥ यद्यधर्मर
तःसंगादसतांवाजितेंद्रियः ॥ कामात्माकृपणोलुब्धः
स्त्रैणोभूतविहिंसकः ॥ २७ ॥ टिका ॥ सकजेंत्राणीकामी
सक्त ॥ प्राप्तकामेंअतिलुब्धहोत ॥ कामनपवतांदी

ना०ए०

॥६३॥ वचित्त ॥ स्वभावनित्यजिवाचा ॥ [illegible] सियास्वभावनिष्ठ अ
सि जरि संगहो ॥ असंत पुरुषी ॥ तरि थोडे अधर्मास्ति अ रति
कर्मास्ति प्रवर्त्ते ॥ ६५ ॥ चंचळत्वें कर्मरमन ॥ त्यास्ति असत्संग
मदिरापान ॥ कामें वृष्टि केंद शिलें जाए ॥ तेव्हां प्रवर्त्तेऐ
अनानद [illegible] दिस्या होती धेडवाली ॥ दीधल्यां तेतास
र्वत्रजाल ॥ [illegible] कारहोलि ॥ स्वधर्मसमुळी
जाळिती ॥ [illegible] तीदी घल्लें शस्त्र ॥ खोचिता
नल्लऐ आपपर ॥ एण [illegible] जैसी री रहित विचा चि
रितेनेऐ ॥ ६६ ॥ जैसै [illegible] तरे देव्हारा ॥ तिच्या ॥ ॥६७॥

तोंडां नाहि वार [illegible] पाच्या दिगंबरा ॥ नाहि
थारा वैर [illegible] गें खरा ॥ चालिंदभा
सापस [illegible] धारा ॥ कामश्च स्त्रा प्रवर्त्ते
॥७०॥ क [illegible] म ॥ कामास्तवजीवें धर्म ॥ अ४
अधर्म [illegible] रम ॥ निंद्य धर्म आचरती ॥ ७१ ॥ निंद्यध
र्मांचा संग [illegible] ॥ पोषिता मूर्ख लुब्ध भोग ॥ लुब्ध भोगाम
नीचां ग अधर्मसांग सविस्तर ॥ ७२ ॥ अधर्म वाढतां
कभारा ॥ परद्र [illegible] आणि पर तेंदान ॥ याचि लागिश्री
रा ॥ उपाय द्वारा केर्वे ॥ [illegible] गने लागि अति

नाःप०   श्र०१०

६४ न

र्न स्त्री ध्यानेहोयस्त्रैण ॥ स्त्री साधावयाजाण भू
तदहनंआरंभी ७४ श्लोक पञ्जुगवि धिनालभ्यप्रेतभू
तगणनयजन नरकानवशेजंतुर्गलाया ल्फ लव एत
म ७५ टिका विधिस्तएऐतेनकरावें वदबो तेंनाय
कावें स्मृतिशास्त्रनावडे जिवें कर्मकरावेस्वछेने ७६
॥ जारणमारण उच्चाटन मोहनस्तंबनवशीकरण ॥
असाध्यसाधोनिअंजन करीलागवण स्त्रीयासि
७७ लोकराईआ [illegible] सुरसेकालवीअघ
वे शाबरमंत्राचेंनिल [illegible] करुधावेनामस ७८ ६४

कर्मकरावया अभिचार [illegible] कबान्नर सरडबेडु
कमल्लमगर गीधघारहो [illegible] ७९ नरबाहिरवेंव
ताळ झोटिंगपिशाचकंकाळ मारकोमेसकोमेरा
ळ भुतेंप्रबळेउपासिती ८० कालीचिंडीकांकण
धारी कागबगउलूकमारी अवघेनिकालीमांजरी
॥ साबरमंत्रीहोमिती ८१ वाहात्याघाणचेंतेलचो
री ॥ प्रदोषसंधीन्हायशनवारी ॥ शाकिनीडाकिनी
मध्यरात्रि होमामाझारीचेतवी ८२ माघावेघट भ ल्या
री मातंगीचिपूजाकरी रुधिरघाली प्रेतपात्री ॥

।।६५।। [illegible]नी मंत्री मंत्रोनि ।।८३।। [illegible] ती तेहलदीचो यातटी
[illegible]सिंदुराचा म[illegible] ल[illegible]टी ।। का[illegible] धावयालटी ।। अं
जनकं [illegible] ।। लाम पात्रें करावया तांतडी ।। स
मुळ अ[illegible]या[illegible] तोडी ।। फळीन पुष्पीत औषधी उपडी ।।
आसना [illegible]डा घालावया ।।८४।। बीज जपावया मंत्रा
चे [illegible] बोलें [illegible] घेतां ते [illegible]ण विमग आष्व लाचे ।।
[illegible]य पा[illegible] नानीना ।।८५।। खेचर भूचर जळचर ।। जी
व पा[illegible] [illegible]पा ।। तेउनि [illegible] ण चे रुधिर ।। अभि
चार आ[illegible]री ।।८६।। गा[illegible] [illegible]णी णस्ति जाण ।। पिडा ।।६५।।

करिती दा[illegible] ।। स्त्रेत्र वि[illegible] [illegible]रण ।। स्वार्थे प्राण घेता
ती ।।८७।। [illegible] वालहि चे देव[illegible] [illegible]स्ति वालई चे शिवशे
ष घे[illegible] करिती आ[illegible]ळस [illegible]वासना असोस अधर्मी ।।
८८ ।। एवं कर्म [illegible]रितां ऐसें [illegible] अकर्म कर्म वसे ।। अंध
तमी तो प्रवशे ।। जो दिकां अवसे चंद्रमा ।।८९।। अकर्म
६ जाण अ[illegible]र्बेळी ।। जिवाचें निजज्ञान छळी ।। अतिमूढ
करोनि ते[illegible] [illegible]कं चौलि घालित ।।९०।। तेन
रकाची नव[illegible] ।। कोटि [illegible]लिं जातां ।। या कन
[illegible]गेगा सर्वथा ।। कोबेव[illegible] [illegible]ईल ।।९१।। त्या ते

भा०९० अ०१०

॥९९॥ [illegible]धलम[illegible]जि[illegible]ली॥ दिखवलां अध[illegible]येयहृति॥ निघतांनि
र्गमविस[illegible]ली नरकं कीवसती मूढ[illegible]॥९८२॥ जवहोय
कर्मभो[illegible]त॥ तवंनरक भोगी आकल्पांत॥ मग स्थाव
रत्वपा[illegible]॥ वृक्षहोय कांपाषाण॥ ९८३॥ येसी अवस्था
[illegible]मूढ[illegible]॥ केवळ जालेते जड॥ स्वप्नी सुख नेणती
[illegible]॥ दुः[illegible]दुःबाड भोगिती॥ ९८४॥ एवं अधर्मप्रवृत्ती
वर्त[illegible]सुखलेश न लभे सर्वथा॥ दुःख अनिवार भो
गिती॥ निर्गमता त्यासि न[illegible]॥ ९८५॥ श्लोक॥ कर्माणि
दुःखादर्कालिकुर्वन्ते[illegible]पुनः देहमाभजते त ॥९९॥

त्र किं सुखं मत्ये धर्मिणः॥ [illegible]का॥ आईके बापा
उद्धवा॥ [illegible]ण धर्मास्मिकां जि[illegible]॥ सुख न भेटे त्याचिया
[illegible]वा॥ दुःख [illegible]भावा भोजिवास॥ ९८६॥ नरदेह्य येउनि
के[illegible]ळ॥ कुरे [illegible]र्मकरिती प्रं[illegible]॥ ज्यासि उत्तरोत्तर दुः
ख फळ॥ [illegible]नानास बळ भोगवि॥ ९८७॥ मरमरों दुःख
भोगिता[illegible]॥ उपजोनि कर्मै करीरहिन॥ दुःखावर्त्ती प
डलेजा[illegible]॥ आपणया आप[illegible]घातक॥ ९८८॥ जेसंत
[illegible]रली॥ [illegible]॥ त्यासि स्वप्नी हीं नाही सुख॥ कुरक
[illegible]करि[illegible]कुर्के[illegible]वढतें दु[illegible]कामी॥ ९८९॥ एवं

भा०ए०

॥६७॥ प्रवृत्तिमा[illegible] असतां ॥ सकाम कर्में आचरतां ॥ सविधी श्र०१०
अविधी [illegible]र्म करितां ॥ दुःख सर्वथा अनिवार ॥६०॥ स
विधी काम्यें स्वर्गपतन ॥ अविधी कर्में नरक दारुण
॥ एवं प्रवृत्तिमाजि जाण ॥ सुख कोण सांग ॥१॥ लोकास का
लोकपाळाच्या गाइ ॥ नित्य सुख असे ऐसा पाहि ॥ त्यासि
जन्म मरण नाहि ॥ अमरत्व आली हिं साधावें ॥२॥
लोकपाळाचे नित्य लोक ॥ लोकपाळहि नित्य द
ख ॥ तेथें असेल नित्य सुख ॥ ऐसे मुर्ख कल्पिती ॥३॥
श्लोक ॥ लोकानां लोकपा[illegible]नां मद्भयं कल्पजीवि ॥६६॥

अहंकारादि देहपरियंत ॥ जव जीवासी मीपण भासत ॥ तव ना
नात्व मानी सत्य ॥ ते मिथ्या निश्चित उद्धवा ॥४२॥ जैसें आपुलेचि
निज सुख ॥ आरिसा करि आपुल्यास न्मुख ॥ तैसे अविद्यायोगें
मायिक ॥ द्वैत देखवदाखवी ॥४३॥ आरिस्यामाजि आपुल्या ॥ जो द्वै
त प्रभावें देखिला ॥ तेणें आ[illegible] नाहि दीध जाला ॥ मिथ्याभास
लोआ [illegible] ॥४४॥ तो आभासु जालिया संमोर ॥ त्रिगुण गुणा
चें विकार ॥ एक चिदा वीना नाकार ॥ दीसें साचार गुणक्षो
भे ॥४५॥ तैसें आपुलेचि सुख केवळ ॥ शस्त्री आदर्शी आणी
जळ ॥ नांबचंच[illegible] करी प्रबळ विकारी ॥४६॥ एवं त्रि

भा०ए०

॥७२॥ प्रकारकार्यविशेषे ॥ प [illegible] च्चिदेखिजेनिज मुखे ॥ तेसेंनाना [illegible] लटि श्री०१०
के ॥ गुणक्षोभके [illegible] सत ॥ ४[illegible] [illegible]तची विनिलेपाटाकरी ॥ पटावरी
तंतूचीया [illegible]री ॥ दिसती तेवी चराचरी ॥ नानाकारीयेकुची ॥ ४८
॥ सारवेंचाकेलाउसुवरिकहिए अंतुवाकसु ॥ माधिलपीलु
निघावारेहु ॥ हानिगुणदोषत्यानाही ॥ ४९ ॥ तैसा परमात्मा श्री
हरि ॥ अद्वितीयएकचराचरि ॥ त्यासी अनेकत्वाचीपरी ॥ सत्वा
दिकरिगुणक्षोभु ॥ ५० ॥ जैसाबहुरूपी आपुल्याठाइं ॥ नाना
सोगेधरिस्वदेही ॥ तितुकीरूपेत्यासीनाही ॥ येकलापा
ही अद्वैत ॥ ५१ तेसासच्चिदानंदश्रीहरि ॥ आत्माएकुच ॥७२

रा चरि ॥ नांदतांहे नानाकारि द्वैतामाझारि अद्वैत ॥ ५२ ॥ अद्वैतसा
धिलेजीवासी ॥ सत्यमानलें आह्मासी ॥ परीएकी आशंकायेसी
॥ निजमानसी वर्त्तत ॥ ५३ ॥ तूंम्हणसी जीवपरतंत्र ॥ आनाअ
द्वैतपणेस्वतंत्र ॥ बोलसी बोलणे विचित्र ॥ केविसाचारमाना
वें ॥ ५४ ॥ अद्वैतपणसंपादिसी ॥ माझेभयलोकपाळाह्मणे
सी ॥ हे[illegible] नेगाआह्मासी ॥ अद्वैतासीभयकैचे ॥ ५५ ॥ एसे
यारीतीं[illegible]वा ॥ जाल्यासंदेहासिरिघावा ॥ तोतुंआतळोने
२ दीजीव[illegible]क बरवानिर्धारिसी ॥ ५६ ॥ जीवासीउपाधीतदात्म
ता ॥ तवंतव[illegible] [illegible]गालीता ॥ नानालेंपरतंत्रता ॥ इश्वरसे

॥७३॥ ज्ञानी मकु॥५[illegible] तिसीं न [illegible] सेनापती विण विकळ॥
आबांपी [illegible] यारसाळ॥ राखणें सबळ त्यापासीं॥५८॥ तेसीं जी
वासी ज[illegible] कता॥ तवं ईश्वरसीं कर्तृत्व नियंता॥ जाण ईश्व
रु चि स[illegible]या॥ परतंत्रता ते जीवासी॥५९॥ अनेकत्वें परतंत्रता
॥यालागिं ईश्वरु नियंता॥ ऐसी देखोनि ईश्वरसत्ता॥ भय सम
स्तां जीवांसी॥६०॥ माझे ईश्वरसत्तेचें भय॥ देखोनि अंतकु
भीत होये॥ इंद्रादिकां पाडु काये॥ भय वाहे विधाता॥६१॥ मा
सी अत्यंत प्रबळ ईश्वरसत्ता॥ वाजे हरिहरांचे माथां॥ अनेक
कत्वाचा मंदमती॥ मी चि सर्वथा निज काळु॥६२॥ यालागिं ॥७३॥

अनेकत्व जंव आहे॥ तंव वरी दुस्तर काळ भयें॥ जेव्हां अने
कत्व नाहीं होय॥ तेव्हां काळु काय नाशील॥६३॥ ऐसें अ
नेकत्वाचे माथां॥ ईश्वर भयाची काळसत्ता॥ अनेकत्वें प
रतंत्रता॥ जाण सर्वथा उद्धवा॥६४॥ ते अनेकत्व जें जाय
॥तैं काळ नाहीं मा कैचें भय॥ पर न संतां परतंत्र नोहे॥
एकत्वें [illegible] आनंदु॥६५॥ जेथें एकाएक लुनुठी॥ ऐको द
खीं सव[illegible] उठ्ठी॥ तेव्हां स्वानंदाचा कोटी॥ आगितु उठी नि
जबोधें॥ [illegible]॥ त्या सुखाची मर्यादा॥ देशें काळें न करवें स
दा॥ त्या सुखें [illegible]॥ सुखसंपदा॥ भो[illegible] तो सदा अद्वैतें॥६७॥

भा०प०

श्रू०१०

॥७४॥ निजात्म ज्ञाहेंत ... तौ कीं ... दूजें ... दिएं अद्वैत सुख ... साडुनि कर्मवादि ... मूर्ख ॥ नाना लोक वांछिती ॥ ६८ ॥ मागां कर्मवादी कर्म ... लिले प्रवृत्ति अतिश्रेष्ठ ॥ कर्मकरू निउद्भट ॥ लोक ... गवरिष्ट भोगावे ... ॥ ते चि निरसुनि आतां ॥ पुढां ... चालवी ली कथा ॥ ऊर्ध्ववासी अद्वैत तांहें ठ सर्वथा सं ... तु ॥ ७० ॥ श्लोकार्ध ॥ यएतत्समुपासीरं स्तेमुह्यंति ... ॥ टीका ॥ ... एवं वेशम्पायन्याच्याठांइ ते नरभ ... स ... पाहीं ॥ यागादि कर्म करू निढ़ें ही ॥ भोगस्थान ते हीं टाकिलें ॥ ७१ ॥ जे जेठा कुनिगेले लोक ॥ तेथु ॥७४॥

नियाज्ञिक पतन धाक ... वंदुःखी देखो लोकनायक ॥ अनिमलोक देखानि ॥ ७२ ॥ पदच्युती लोकच्युती ॥ भोग कर्म सी भोगच्युती ॥ केलें कष्ट वृथा जाती ॥ दुखी होती निज पतनें ॥ ७२ ॥ वायां ... कीजें तरट मार ॥ तैसे वोत प्रोत दुःख फार ॥ भवे जन्ममरण ... कार ॥ भोगी अद्यो रगर्भवास ॥ ७४ ॥ रा ... टमाले चें करें ... ती रीता पुढ ती भरें ॥ तैसा अविश्रम फिरें ॥ गर्भद्वारें मरणें त ॥ ७५ ॥ नीचें खादिल्या दुखितासी ॥ दाढी सी आगी लागे ... सी ॥ तैसी भोग क्षयें पतितासी ॥ गर्भवासी पीडीत ॥ ७६ ॥ ... नित्य ना नेणती ॥ याला गि परम

॥७५॥ सुखि होती । कर[illegible]फळ दुःख प्राप्ती । संसारावर्ती अडकले ॥ ७७ ॥
केवळ भोग लोक नित्य । हे हीन घडे गा येथ । भोग लोक होते सत्य
॥ तरि अनित्य म्हणावे ॥ ७८ ॥ जेवी दोरि सर्पाभासे । तेवी लोक च
तुर्दश केवळ मायामय विलास । सुखलेश तेथे केचे ॥ ७९ ॥ के
वळ जे कां [illegible]क । त्यामाजि कैचे भोग सुख । कर्मठ ते केवळ मु
र्ख । विषयमाजि क वांछिती ॥ ८० ॥ मरले मृगजळाचे मळे
॥ ते [illegible] जें पीक ती शाळी केळे । ते विषय भोगी सुख फळे ॥
हे [illegible]ळे भ्रांतासी ॥ ८१ ॥ जगद्भ्रमदुमित्त भरले दीसे । ते तु
मा[illegible]क म्हणसी कैसे । हे चि कळले अनयासे । तुज मी ॥७५॥

तैसे सांगेन ॥ ८२ ॥ शोक काल आला गमो लोक स्वभावो धर्म
एव[illegible]तिमां बहुधा प्राकु गुण व्यति करे सति ॥ ३४ ॥ टीका के
वळ [illegible]यामय कल्पित । संसार तो अज्ञान जनित । एकां ते अ
नेक [illegible] । चित्ते दुश्चित म्हणोनि ॥ ८३ ॥ कनक बीज सर्वतां जे
सि । शाखा[illegible]मानुष होय पीसे । मग त्यासी नसते आभासे सस
मासें गोसर्प ॥ ८४ ॥ तैसे माया वशे अती भ्रांता । नसते अनेक
लभास चित्ता । नभी गंधर्व नगर पाहतां । दीसे शोभिता पु
रदुर्ग ॥ ८५ ॥ कां आंधारी दोरू दिसे डोळा । म्हणे सर्पदंडा
[illegible]सुमन म[illegible]ता । नाना[illegible]का वळि मुक्ताफळा । कोनी अ

॥७६॥ [illegible]ला विसरली [illegible] तेवी निजात्मा मी पु[illegible]षोत्तमः । त्या मज ना
नारूपें नाम कर्म । काळ आत्मा आगम । स्वभावो धर्म मज ह्म
णती ॥८७॥ काळ ह्मणती प्रकृतीक्षोभक । आत्मा ह्मणती
प्रकृतीव्यापक । वेद ह्मणती कर्मबोधक । अदृष्टद्योतक
धर्म तो म[illegible] ॥८८॥ अदृष्ट दृष्ट कफ निभोगवीजें । याला तो
धर्म ह्म[illegible] जे । आत्मा स्वभावो जेणें बोलिजे । ते ही सह
जें प[illegible]यसा ॥८९॥ आत्माभोक्ता हा स्वभावो । जेणें परि
ण[illegible]देवादिदेहभावो । इत्यादि कां हेतु पाहो । मज ची
स्वभावो ह्मणताती ॥९०॥ अदृष्टाचें फळ नाना लोक ॥७६॥

॥ लोक ह्मणणव्यां हेतु हे देख । एवं मज एकातें अनेक । मि
थ्या [illegible]वमानिती ॥९१॥ नाना रंगाचीया रती । चित्र लिहिलि
यथा[illegible]गुति । तिहिं नानाकारें दीसे भीती । सर्वव्यक्तीद्योतक
॥९२॥ ते [illegible]नानाकार नाना धर्म । नाना नामें नाना कर्म ।
ते मी अद्वय आत्माराम । सर्वोत्तम सर्वथा ॥९३॥ मज वेगळी
रीता काही । अणुभरि ठाव उरला नाही । मि सर्वात्मा स
र्वदेही । सर्वगतु पाही सर्वदा ॥९४॥ जैसे सागरामाजी त
रंग । तैसे मजमाजि दीसे जग । जग न व्हे ते मी चि चांग ॥
सुख अभंग [illegible]माजी ॥९५॥ मी शुद्ध बुद्ध मुक्त स्वभा

॥७७॥ वा॥ त्या मजना[illegible]खेंठे विती [illegible]व॥ उद्धवा ऽ यासि जैसा भाव॥
तैसा मी दे[illegible] त्यासी॥ ९६॥ नास्ति का वसे ज्याच्या आंग॥ त्या
सी मी सर्वथा कोठेचि नाही॥ आस्तिकां वंता लागी पाही॥
मी सर्वांठा[illegible] तिष्ठतु॥ ९७॥ भावार्थे जो मज जेथे पाहे॥ त्यासी
ते थांचि ने थे आहे॥ मज पावावया उपावे॥ बहुत पाहेन
लागती॥ ९८॥ मी सर्वात्मा सर्वगतु एक॥ ऐसा जयाचा भाव
निष्टंक॥ तोचि परियंता मज लोक॥ ज्ञान टिळकु तो माझा
॥ [illegible]॥ तो आत्मा मी त्याचें देह॥ मिथ्या नातेमा[illegible]
य॥ मी ज्ञाना तीशुद्ध ज्ञेय॥ ऐसा पढीये तो आत्मा॥ १००॥ ॥७७

उद्धवा हे एकात्म भक्ती॥ सज्ञान ज्ञाते येणे भजती॥ तया
म[illegible] भेद त्रीती॥ तुही या रिती भजावे॥ १॥ परमात्मा ये
क नि[illegible] शुद्धु॥ त्यासी मायामय संसार बंधु॥ मिथ्या जाण
देह स[illegible]धु॥ हा निजात्म बोधु पै माझा॥ २॥ हा मिथ्या बं
धु पडे जिवासी॥ आत्मज्ञाने मुक्ती त्यासी॥ हे मागें बोलि
लो तुज पासी॥ तेचि मत निराशी दृढ धरिलें॥ ३॥ ध
रुनि श्लो[illegible]चव दावा॥ अंती श्लोक चौतिसावा॥ मी मास क
मत्ताचा आ[illegible]वा॥ निरासु बरवा येथें केला॥ ४॥ एवं नि

भा०ए०

॥७८॥ रसु निमत्तां तर ॥ अद्वैतस्थापिलें दृढ तर ॥ हे चि निजज्ञा अ०१०
नसाचार ॥ वर वरवरिष्ठ ॥५॥ अद्वैतज्ञानमुख्य चोख ॥ ऐको
ख ॥ उद्धव जालें सु हृदृ हाट त्या जि हरिख ॥ पाहे श्रीमु
ख कृष्णाचें ॥६॥ चालिलें सात्विकाचे भरितें ॥ चित विसरलें
चिंतनातें ॥ अक्षक्षोडलें जितेथें आप आपण्यातें विस
रला ॥७॥ उद्धवासी नावेक पडोनि ठेले चिवक ॥ सावध
होउनि देख ॥ कृष्णासन्मुख तो जाला ॥८॥ अद्वैत भजनें
जे भडतें ॥ ते भक्त श्रीकृष्णासी आवडतें ॥ ते केवी प्रा
प्त होमातें ॥ या लागि हरि तें पुसतु ॥९॥ श्लोकः॥ ॥७८॥

श्लोकः ॥ उद्धव उवाच ॥ गुणेषु वर्त्तमानोपि देहजेष्वनपावृ
तः ॥ गुणैर्न बध्यतें देही बध्यते वा कथं विभो ॥३५॥ टीका ॥
उद्धव म्हणे ऐक कृष्णनाथा ॥ आत्मा देहामाजि असता ॥ बं
धन पावे कि तत्वता ॥ किं सर्वथा पावेना ॥१०॥ गुणी अस
तां मुक्ती घडे ॥ किंवा गुणेगे लिया मुक्ती जोडे ॥ हे विसां
गादेम जपुडे ॥ अतिनिवाडें निश्चित ॥११॥ गुणी असता मु
क्ति घडे ॥ हे सर्वथा बोलणें कुडें ॥ ज्वर असतां आरोग्य
न घडे ॥ हे सनचढे भी फुडेसी ॥१२॥ बाहाबाधोनि पाषा
ण ॥ समुद्रामाजि तरे कोण ॥ तैसे देही असतां तीन्ही गु

७९ ण मुक्तपण के ते नि १३ गुण ... दिक त्याचें कार्य देहा देख गुण ... तारिखी अवश्य ... कर्में अने क आचरे १४ कर्मा चें फळ सुख दुःख भोगेन पडेग. अ वृक गुणासी मुक्ति नघ डे देख ... ते कोण कोण ... णताती १५ गुणगेलिया मु क्ती देह ... नघडें गा श्रीपती ... विषीं विनंती कृपामूर्त्त अवधारि ... गुणाचे कार्य देह इंद्रिये तेगुण जाउनि दे हराहु ... विण लक्ष होय हे अबद्ध पाहें बोलणे १७ कारण जाउनि कार्य रहे हे बोलनें घडे काय गुण जातां देहो विजाय मुक्त ... तांहे के से नि १८ एवंगुण आसं स ७९

तां नस्मतां मुक्ती नघ ... गात ल्लता एचि विषीं कहा नाथा तुज ... तल्लता पूस ... जालिया ही येक जगन्नाथा तुज मी विनती ... री ... आलं तां गुण आत्मासी येकत्र ना नघडे सर्वथा निश्चित ... भरले मृगजळ त्याचे तळे चंद्रमा बिंबें ना तेणे जळे तैसी आलं गुणासी ना ... भावें ना तळे गुण ते २१ गुण ते अज्ञान ... विराती आत्मा ... काश गभस्ती त्यास मोर ते केसे येते ... बाधती आत्म्यातें २२ आं ... रस सूर्य तिं गिळि कां उळा दे ... सआक ... गुळहनु मंता तेस ... कु गिळी गज ... त्र रथ म ... प. ... नुडे सगळा मेरु पि

॥८०॥ त्वरितउडे ॥ मृगजळीजेतारुं बुडे ॥ ते आत्मासांपडे गुणतुं ॥ २४
॥जेवीआकाशनातुटेजळी ॥ तेवि आत्मानाकळेगुणमेळी
॥मासुखदुःखाचीनवाळी ॥ गुणकल्लोळीकांभोगी ॥ २५ ॥
यापरिनघडेगाबद्धता ॥ मामुक्तीचीआडकसी कथा ॥ कैसे
निबद्धमुक्तवेवस्था ॥ घडेकमळनाथातेसांग ॥ २६ ॥ येथेबद्ध
सीकायकारण ॥ आलीमुक्तीचीकोणखुण ॥ एवंबंधमुक्तल
क्षण ॥ मजसंपूर्णसांगावे ॥ २७ ॥ स्लोक ॥ कथंवर्त्तेतविहरेत्कैर्वा
ज्ञायेतलक्षणैः ॥ किंभुंजीतोतविसृजेच्छयीतासीतयाति
वा ॥ ३६ ॥ टीका ॥ आताबद्धमुक्ताचीस्थिती ॥ मजसांगा ॥८०॥

वीश्रीपती ॥ कोणेंलक्षणेंजाणीजती ॥ दोघेंकळतीजैसेनि
॥२८॥ पाळोनियाविदेहावस्था ॥ देहीकैसेनिवर्त्तता ॥ वशकरू
निगुणातीतता ॥ गुणक्रीडतांकैसेनि ॥ २९ ॥ पावोनियामुक्त
दशा ॥ देही [illegible] गभोगीकैसा ॥ त्यासीत्यागाचाकोणठसा ॥ द
षीकैसात्यागीजे ॥ ३० ॥ त्याचेनिद्रेचेंकोणलक्षण ॥ कोणीबैस
कोणीआसन ॥ वस्तुजाणेनिसंपूर्ण ॥ गमनागमनत्याकैसें ॥
३० ॥ ऐसीमुक्ताचीलक्षणें ॥ याहुनिबद्धाचीविलक्षणें ॥ क
[illegible]निनारायणे ॥ मजकारणेसांगावी ॥ ३१ ॥ श्लोक ॥
एतदच्युतमेब्रूहीप्रश्नंप्रश्नविदांवर ॥ नित्यमुक्तोनित्य

॥८१॥ बद्ध एक एवेति मे न्मः ॥ ३० ॥ टीका ॥ याष्ट श्लोकाचा चीत लं
[illegible] र वर्त्तती से वैकुंठनायका ॥ ट म्हणवेत्या माजि श्रेष्टा ॥
आत्मा [illegible] ष्टा णा विंदा ॥ ३२ ॥ अनादी असे गुण संबंधु ॥ तेणें
आत्मा जाल्या नित्य बधु ॥ तरि नित्यमुक्त हा शब्दु ॥ असं
बधु सर्वथा ॥ ३३ ॥ जरि आत्मासी नित्यमुक्तता ॥ तरि बो
लो [illegible] नये बद्धता ॥ एकु चि बद्ध मुक्त सणतां ॥ भ्रम अ
सा [illegible] वाटलु ॥ ३४ ॥ आत्मा येकु चि तत्वता ॥ त्यासी बद्ध
ता आणि मुक्तता ॥ येकासी द्वान्हि अवस्था ॥ कल्पना
थाके सोनि ॥ ३५ ॥ जो धालाता तो चि भूकेला ॥ जागता ॥८१॥

ताचि निजेला ॥ ओजी तो तो चि मेला ॥ सत्य तया बोलाकें सेनि
॥ ३६ ॥ [illegible] काळें तें चि धवळें ॥ देखणें तें चि आंधळें ॥ अर्थ तें चि म
ग [illegible] कल्पियां किले केसे होत ॥ ३७ ॥ लोण तें चि अलवणी
॥ कं [illegible] डु [illegible] परी पाणी ॥ आतिशीत नसु तो दारुण अग्नि ॥ मुके
पुराणी बोल गुडे ॥ लुगडे नागवे पणें लाजा खुं ॥ अन्न भुके
लेपणें भूक काळु ॥ मुक्तासी मुक्ती चा दुकाळु ॥ का पुरा परी म
ळमि [illegible] ना ॥ ३८ ॥ तैसें संत तें चि असंत ॥ अद्वैत तें चि द्वै
त ॥ तें केवि होतें तनि अनहित ॥ दोसें प्रस्तुत आत्मा
सी ॥ ४० ॥ आत्मा नित्यमुक्त शुद्ध बुद्ध ॥ ऐसा तुं वां चि मस

॥८२॥ [..]ला बोध । तो गुणसंगें ह्मणसी बद्ध । अमुक्त गांध एणें मज ॥
[..]कासि चि बद्धमुक्त[..]ा । के[..]नि घडे ह्मणनाथा । कृपाळु
[..]ा जे जगन्नाथा । हे मज तत्त्वता सांगावें ॥ ४२ ॥ ह्मणसी मुक्ती
मी आगंतुकि ना । तेणें मोक्षासी आली अनित्यता । बंधु
आगंतुक ह्मणतां । [..]ासी [..]धिता येवो पाहे ॥ ४३ ॥ पूर्वी
बंध [..]वीन कृतां । तेथुनि उपजला आतां । ऐसा साधिता
बा[..] । हो इह्नशास्त्रार्थु [..]द्ध ॥ ४४ ॥ अतीस्मृतीश्रु
[..]सिद्ध । अनादि मुक्त अ[..]ादि बंध । आत्मा ये कु अव
स्था द्विविध । त्याही विरुद्ध परस्परें ॥ ४५ ॥ उठिली बद्ध ॥८२॥

ता ते मुक्ति तें कळी । खवळली मुक्ती बद्धता गिळी । ऐस्या वि
रु[..] आत्माजवळी । केवी [..]ाळी राहातानी ॥ ४६ ॥ जे
सा[..] भेट पाहाट । ते वियां[..] विद्या हे येयेक वाट । सूर्य आ
धा[..]धं मोट । ते आत्मा निकट अवस्था ॥ ४७ ॥ हीं गासी
कीं पुराचा वासु जोडे । तें अ[..]ि[..]ा विद्या माजि घडे । स सा हो
आवरी जे चढे । तै आत्मा पुढे [..]वस्था ॥ ४८ ॥ उद्धव ह्मणें कृ
ह्मनाथा । या जैकळ त्या दो[..]रा अवस्था । तेची मुक्ती आली
होता । मज सर्वथा मानले ॥ ४९ ॥ मग ह्मणे श्रीअनंता । वि
षद सांगाव्या अवस्था । [..]ह्मण[..] चरणी ठेविला माथा ॥

॥८३॥ मोक्षदाता तु[illegible]ज ॥५०॥ सर्व[illegible]नुद्धवा [illegible]टक्ष्म ॥ एको निसुखा
[illegible]ता नाराय[illegible] ॥ माझ्ता [illegible]वदे[illegible]सज्ञानू हरिखेंजगजीव
[illegible]बोलत [illegible] परमार्थि अवस[illegible]गाढी दखानि टम्याचीअ
तिगाढी ॥ [illegible]द्ववासी वा[illegible]ळ [illegible] आवडी ॥ जीवे कुरंडी क
रूपा[illegible] ॥ [illegible]नुलंघी भ[illegible]का[illegible]तर ॥ फोडिलें गुह्यज्ञान भा
ड[illegible]ऊ कृपाजी अपार ॥ [illegible]साचार तुष्टला ॥५४॥ उद्ध
वा वा[illegible]हून ॥ कृपाद्रवला [illegible] जीवन ॥ येकाविन वीजना
[illegible] ॥ आनंदघन बोलला[illegible] ॥ त्या आनंदाचा महापूर
॥ शिष्य सरिते[illegible]ची ये[illegible] ॥ तेऐंचि जंगासागर ॥ श

ष्पसत्त्व[illegible]टाकीत ॥५६॥ या[illegible]संसार अवस्था ॥ जो स्वागला
भक्तिपंथा ॥ तोचि अधिका[illegible]भागवता ॥ परमार्थ ग्राहकु ॥
५७ ज्याचें पोटीं संसाराची [illegible] ॥ तो कथा ऐकतां चित्त चिंता
॥ [illegible]चिंती ज्याचा अर्थी ॥ तो[illegible]थातेथें असे ॥५८॥ चित्त जंव
नी[illegible] सुचित ॥ नवनकळे अ[illegible]वत ॥ गुरुवाचुनि भागवता
र्थी ॥ न[illegible] प्राप्ता ॥५[illegible]सारापासुनि विरक्त ॥
गुरुचर[illegible] प्रति अनुरक्त ॥ [illegible]सी चिफावला परमार्थी ॥ फ
[illegible]भागवत तयासी ॥६०॥ दि[illegible] कल्मा[illegible] श्रीमुख ॥ उद्धवा
निचन वेसमाधिसुख ॥ [illegible]अश्रव[illegible] ॥ निश्रधा अधिका ॥

आवडीदेखत अनिवार [illegible] प्रतिपादी आवि
धन ॥ त्यास कळलाचे गु [illegible] न ॥ पुढें तपुढती ॥
आश्रव ॥ करीट [illegible] योग्य ॥ ६२ ॥ विदेविदेचा
निरासु ॥ श्री कलस [illegible] गे [illegible] ॥ पुढील अध्यावो अ
[illegible] रसु ॥ श्रोता अवध [illegible] म [illegible] चावा ॥ ६३ ॥ तो कळस
[illegible] वादु ॥ पुढें कथेचा अति विनोदु ॥ एकाजनार्दनी
[illegible] बोधु ॥ परमानंदु आ [illegible] टेल ॥ ७६४ ॥ श्लोकः ॥ ३४ ॥
वंसंख्या ॥ ८०१ ८०० [illegible] भागवते महापुराणे एकाद
शस्कंधे श्रीकृष्णउद्धवसंवादे ॥ एकाकारटीकायां दशमोध्यायः ॥१०